

Világló tőlgylevelek

Emléklapok egy tőzsdeterem mélyéről

Séra András

© Séra András, A Kolostor Óre, 2023.
www.meditacionk.blogspot.com

TARTALOM

- Előszó 5
- George vagyok 6
- A zürichi tó hús vizű partjainál 9
- Az üveggyöngyjáték 13
- Sztorik. Számok. 18
- A remete 20
- Mester és Tanítvány 24
- Irodalmi business 28
- A fa nem szereti, ha hangosan beszélnek 31
- Halálos 33
- Az istenek asztaltársa 37
- Talmudista utcasarok 41
- Over the Top. 48
- Könyvtár a Hedge Fund-ban 59
- Intés az őrzőkhöz 64
- Sajnálom 75
- Korábbi kötetek 79

Előszó

New Yorkban a felhőkarcolók között a Wall Street egyik öregedő tőzsdecápája egy szellemszerű fiatalemberrel elmélkedik tőzsdéről, irodalomról, és az életről. A háttérben pedig egy híres magyar író nádasszögi kertje jelenik meg, és a közepén egy különös, már-már mágikus fa. Az olvasó együtt utazhat a szereplőkkel a tőzsdei izgalmak, az irodalom világa, élet-halál, és a létezésünk jelentős témái között, amelyekre nem hogy a választ nem könnyű megadni, de sokszor még a kérdés feltevése sem egyszerű. A korosodó tőzsdecápa vívódásai, a szellemszerű fiatalember meglepő meglátásai, és a háttérben meghúzódó nádasszögi író hangtalanul, de mégis erőteljesen jelenlévő aurája viszi el az olvasót a profittól a szellemig, a földtől az égig, az egyszerűtől a bonyolultig, élettől-halálig, Amerikától Európáig, és New Yorktól Nádasszögig.

A könyv 2023 őszén lett kész. A fantáziavilágon túl valós szereplők is megjelennek a műben. Pár fejezetben említésre került például az amerikai üzleti élet egyik legendás alakja, a közel száz éves Charlie Munger, aki a könyv elkészülte után pár héttel hunyt el. Halálának híre végigfutott a glóbuszon, és sokat töprengtem azon, hogy átírtam-e a könyvet ezügyben, legalábbis a rá vonatkozó részeket. Aztán úgy döntöttem, hogy nem teszem, mindent hagyok úgy, ahogy van, jelen időben. Charlie örök.

Ha egy jótanácsot adhatok az olvasónak még mielőtt elkezdi a könyvet, azt javaslom, ne kapkodva és sietve olvassa a művet, hanem ráérősen és töprengve. És még ha azt a szellemi luxust is megengedi önmagának, hogy a fejezetekben felmerült témákra külön rákeres majd a google-ben, és alaposabban utánuk néz, akkor egy igazán különleges szellemi utazásban lesz része. Tekintse ezt a könyvet "pusztán" előszobának, bevezetésnek egy sokkal szélesebb terembe, egy olyan hatalmas helyiségbe, ahol az emberiség lenyűgöző szellemi kincsei pihennek. Töltsön el sok időt itt, fedezze fel és ismerje meg ezeket a kincseket, hogy aztán a termet elhagyva, szellemileg sokkal gazdagabban és bölcsebben lépjen ki újra a napfényre.

Séra András
2024. január

George vagyok

Háromszáznegyvenhárom éves tölgyfa állt a híres író nádasszögi kertjének közepén, ráadásul egy olyan fa, aminek gyökere mélyre nyúlt, ágai pedig az eget súrolták a levelekkel. - András legalábbis így mesélte nekünk itt a New York-i tőzsdeteremben. Sohasem jártam még Európában, pláne nem Magyarországon. És igazgatóságom negyven éve alatt sem találkoztam még egy olyan különös befektetővel, mint ez a magyar fiatalember: András. Különös volt, mert többet mesélt nekünk irodalomról, pszichológiáról és vallásról, mint a részvényekről, pedig azokat is nagyon kedvelte. Sőt, értett is hozzá, tőkéjét magabiztosan kezelte. Arra már nem emlékszem, hogy került ő ide közénk New Yorkba, hedge fund cégem nyüzsgő tőzsdetermébe, mert olyan volt a jelenléte, mintha mindig is itt lett volna. Mintha mindig is közénk tartozott volna. Otthonosan mozgott nálunk, könnyedén bejárta a irodát, szinte magáénak érezte az egész tőzsdetert. Néha odaszólt a srácoknak a monitorra mutatva, hogy nézzék csak azt a jelet a grafikonon. Máskor az irodai nőknek hozott egy-egy különleges könyvet. Néha pedig csak mozdulatlanul állt az örülettől felbolydult tőzsdeterem kellős közepén, mint valami higgadt kapitány. Mint aki 360 fokban lát, a tér minden irányából érkező rezdülést letapogatja, az összes hangot érzékeli, az összes ingert felszippanjtja a receptoraival, mint aki teljesen eggyé vált a kereskedéssel, szinte magával a tőzsdével. Így állt ott, de meg sem mozdult, csak figyelt. Figyel, pulzál, lélegzik, érzékel és analizál. A tőzsde megvadult bikaként száguldott, a traderek üvöltöttek, millió dollárok cikáztak számláról-számlára, sell-buy, hold, buy-sell, stay, don't move, stop kiütve, adjad, adom, tartsad, támasz alatt vágd ki az egészet a picsába, és hasonló üvöltések döndültek egymás után, ahogy a traderek a kereskedés csatamezején küzdöttek életre-halálra. Vagy legalábbis azért, hogy a hó végi bónuszuk igazán méretes csomag legyen. András mindeközben csak állt és figyelt.

Nem emlékszem tehát, hogy mikor láttuk először, csak arra, hogy olyan volt a megjelenése, mint egy szellem. Valamifajta könnyed légiesség lengte be a lényét. A különös parfümillat mellett, mintha valami üde tavaszi felhőillat is jött volna vele együtt, mintha tényleg most szállt volna le az égből. Kortalannak tűnt. Én hatvan fölött járok most, ő valahol negyven körül, de mégis olyan, mintha az elmúlt évszázadok hagyták volna ránk ezt a rejtélyes magyar befektetőt. Arra is gondoltam, hogy András talán Kolumbusszal együtt érkezett Amerikába, és talán már a New York-i tőzsde alapításánál is ott volt. Szerintem az Óvilág tulipánhagyma örületét, és az egyéb gazdasági csodákat is végigasszisztálta az évszázadok alatt. Fiatalos megjelenése egy öreg szellemet takar. Korszakon és kontinenseken átívelően létezett, és olyan volt,

mintha ő mindenhol ott lenne, és közben meg sehol sem. Kint is bent is egyszerre. Sokat mesélt nekünk Magyarországról, különösen a háromszáznegyvenhárom éves tölgyfáról, és a nádasszögi híres író munkásságáról. No, de ne rohanjunk még ennyire előre! Meg fogunk érkezni szépen lassan a csöndes kis faluba Nádasszögre, a híres író otthonába is. Előtte azonban még, ha már így e lapokon keresztül önök kedves olvasók ellátogattak ide hozzánk New Yorkba, hedge fund cégünk pezsgő tőzsdetermébe, először hadd mondjak el még pár dolgot Andrásról. Talán jobban meg fogják érteni ezáltal önök is, miért állt meg néha a teljes tőzsdei kereskedés a szavai hallatán. Mindent el fogok mesélni róla, amit tudok.

Én George vagyok. A Boss. Némi kötődésem nekem is van Magyarországhoz, de annyira távoli, hogy - szakmám kifejezésével élve - nem is látom a chartokon. A Wall Street szívéhez tartozom, együtt dobogok vele már negyven éve, mióta vagyongazdálkodó céget, a hedge fundot fiatalon megalapítottam. Családi életem nem túl fényes, így aztán maradt nekem a cég. Meg a kurvák. *Money never sleeps*, ahogy a klasszikus mondás tartja, és mi is így állunk hozzá itt a kollegákkal. Kereskedés életre-halálra. Kivéve Andrást. Van úgy, hogy ebéd után jön csak be hozzánk látogatóba, és előfordul, hogy ilyenkor szusszan egyet valamelyik kanapén. Álmában talán Nádasszögön jár, és a háromszáznegyvenhárom éves tölgyfáról elmélkedik, vagy a híres író valamelyik vaskos könyvéről, de az is lehet, hogy épp a részvényeken tűnődik. Nem tudni. Rejtélyes egy alak, annyit mondhatok. Szellemszerű létezését érzékeljük mi is itt a cégnél, csak nem tudjuk hová tenni. Ahogy említettem, nem tudjuk pontosan mikor csatlakozott hozzánk. A múlt homályába veszett ez a pillanat, valahol itt a Wall Street és a Broad Street sarkán egy ködös hajnalban. Egyszer csak itt volt, beült a meetingjeinkre, meghallgatta a részvényelemzéseinket, visszakérdezett, nagyokat hümmögött, a szünetben pedig mandalákat rajzolt. Aztán néhány napra eltűnt, újra visszajött, majd ő mesélt nekünk a részvényekről. Egészen apró smallcap-ekről, hangyányi kis európai cégekről, amikbe ő fektette be a pénzét. Mi Wall Street-i bálnak ilyenekre nem mozdulunk, mert túl kicsik. Nem éri meg nekünk. Mi nagyobb vízben mozgunk, nagyobb hullámokat keltünk. A súlyunk bizonyos piacokat agyonnyomna. András bezzeg kifejezetten az ilyen kisebb vizeken mozog, és kizárólag saját pénzzel. Velünk ellentétben ő ügyfélvagyont nem kezel. Csak sajátot. Ezért is tud délutánonként könnyű szívvel szunyókálni.

- George, van kávétok? – kérdezte az egyik délutáni sziesztája után. Már közeledett a piaczáras, és nekem nem volt jelentős pozícióm nyitva, így aztán volt időm kávéval kínálni és beszélgetni. Leültem mellé én is egy nagy bögre feketével a barna bőrkanapéra, hátunk mögött pedig lenémítva egy óriásképernyőn a CNBC ontotta a piaci híreket. András megkérdezte tőlem halkan:
- Rajzoltál már mandalát, George?
- Hülye vagy?! Én japán gyertyákkal dolgozom a monitoron, hisz tudod. Daily, weekly, monthly. Napi tizenkét órában a grafikonokat bújom, mozgóátlagot, RSI-t, doji-t, támaszokat keresek meg ellenállásokat! Mit csináljak, mandalát is

rajzoljak még a chartra?! – A kávéból húztam egy mélyet közben, a bögrét pedig az asztalra csaptam. Néha borzasztóan idegesítettek a hülye kérdései, de végül mégiscsak kíváncsi voltam arra, hová is akar kilyukadni.

- Jól van, értem, de én nem erre gondoltam.

- Hát, mire?

- Hogy kézzel, tudod, hagyományos módon. Ceruza, üres lap, stb. Úgy rajzoltál már mandalát, George?

- Jaj, basszus, ne szórakozz, délután jelent a Tesla, nincs erre időm. Nem, ha tudni akarod, nem is rajzoltam, és nem is festettem még mandalát, soha. Soha! Ha akarok egyet, akkor veszek! – A kávésbögréért nyúltam újra, majd az órára pillantottam. Imádtam ezt a mesterművet a csuklómon. Egyedi készítés. Csak nekem. Finom megmunkálás egy vagyonért.

- George, figyelj, mutatok valamit. – Erre bekapcsolta a tabletjét és elővarázsolt néhány fotót, amin mandalafestmények voltak. Halkan folytatta, úgy, hogy közben a szemét le nem vette a színes mandalákról.

- Képzeld, a háromszáznegyvenhárom éves tölgyfáról és a nádasszögi írólegendáról még nem is hallottam, amikor egy másik mester miatt már hosszú évek óta a mandalák és a tudattalan kapcsolatát tanulmányoztam. Ez az út aztán elvezetett Svájcba, egészen Zürichig, Küsnachtig és Bollingenig. Majd újra vissza az íróasztalhoz, és a befektetési döntések közben elkezdtem én is mandalákat festeni.

Ekkor a tableten egymás után felvillantak az általa saját kezűleg készített, amatőr mandala festmények. Mondta, hogy ezekben a képekben most ne a művészi alkotást lássam, hanem a pszichológiát, a személyiség kifejeződését. Itt most nem a művészi alkotás minősége a lényeg, hanem az egyéniség és a tudattalan mély megnyilvánulása. Közelebb hajoltam, hogy jobban lássam a mandalák ábráját, és ekkor András mesélni kezdett. Olyan volt az egész, mint egy beavatás.

A zürichi tó hús vizű partjainál

Millió dolláros üzleteket kötünk a tőzsdeteremben másodpercek alatt és földrészeken átívelően. Egy kívülálló a káoszt látná körülöttünk. Villódzó monitorok, izzadságcseppek az ing gallérja fölött, számítógépes egerek örült kattogása, néha üvöltés, megállás nélkül csörgő telefonok, csapkodás, nagyképernyős TV-k a falon, a levegőben pedig orrfacsaróan tömény versenyszellem. A mindent szétfeszítő harci vágy, a sűrű vadállati ösztönök, és a falka közösen üvöltő rohama rengeti meg ilyenkor a falakat. Modernkori gladiátorok ezek a srácok itt egy modernkori arénában, és ha beindul a sereg, ha megérzik a vér szagát, akkor nincs kegyelem. András persze nem ilyen. Ő mindig csöndben áll a tőzsdeteremben és csak néz. Figyel minket, figyeli az árfolyamot, és figyeli a híreket.

- Tudod mi a különbség köztünk, George? – Kérdezte András egy olyan nap után, ami végén legalább öt kilót fogytam, és amikor olyan összeget veszített el a cég egy rendkívüli FED kamatdöntés után, amit sokan leírni sem tudnának heves szívdobogás nélkül.
- Na vajon, mi? Az óránk?
- Nem, én nem hordok órát.
- Akkor?
- Ti spekuláltok, én pedig befektetek. – Rám nézett, egy kis szünetet hagyott, majd felhúzta a szemöldökét.
- Na, már csak ez hiányzott, szentbeszéd egy ilyen nap végén!
- Ti a rövidtávban vagytok, - folytatta csöndesen - én pedig a hosszútávban. Ti olyan megfeszített izomzatú sprinterek vagytok, akiknek puskagolyóként kell a pillanat törtrésze alatt maximális erőt kifejteni. Én viszont üzleti maratont futok. Sokkal lassabban és hosszabban.
- És ezt most miért mondod? Miért érdekes ez most itt, amikor romokban áll a tőzsdeterem? Nézz végig a fiúkon, András! Szerinted mit fognak ezek ma este művelni magukkal? Szóval, miért mondod most itt nekem mindezeket?
- Mert az önismeret nagyon fontos. A tudás önmagunkról és a képességeinkről. Az ismeret a határainkról, az ösztöneinkről, az egyéniségünkről, a múltunkról és a jelenünkről.
- Aha.
- Minél jobban tisztában vagy önmagaddal és a világgal, annál kiegyensúlyozottabban tudsz haladni az utadon. Ekkor már nem fogják a tradereid szétrúgni a monitort! Sokkal kiegyensúlyozottabb és kellemesebb lesz

az élet. Meg fog látszani ez a számláitokon is, hidd el! De tudod mit, mondok egy egyszerű példát.

- Na, hadd halljam, jöhet!

- Nádasszögön a híres író, akiről már sokszor meséltem, ő bizony ismeri a dolgok természetének a ritmusát.

- Igen, mondtad, hogy ő olyan analitikus típus.

- Nem csak ezért.

- Hanem?

- Mert ő a földdel és a természettel foglalkozik már hosszú évtizedek óta, mióta maga mögött hagyta Budapestet.

- ???

- Ne nézz ilyen értetlenül.

- András, te most szórakozol velem? Akkora közhely amiket beszélsz, csoda hogy nem szakad be, és nemcsak a plafon, hanem a még DOW JONES index is.

- Közhelynek, közhely, igen, de hát mégiscsak valós, és az emberek mégsem értik a lényegét, vagy ha igen, akkor sem képesek hozzá alkalmazkodni.

- Azt hiszed, hogy egy ilyen vérengzős nap után nekem van időm ilyesmire?!

- Nyugi, folytatom, figyelj. A nádasszögi híres író az egy intelligens kultúrember, ám nem esik le a gyűrű az ujjáról, így aztán sokat dolgozik a földdel és a természettel. A kertje tele van növényekkel és zöldségekkel. Nem George, dehogy is, a hamburger az nem zöldség, bármit is állítsanak a New Yorkiak. Szóval, Nádasszögön intenzív zöldségtermelés zajlik. És a híres író pontosan tudja, mikor minek van itt az ideje. Mi mennyi idő alatt kel ki, mit mikor kell elültetni, mi mikor terem stb. Mindennek megvan a maga üteme. Más a ritmusa a répának, az almafának, vagy egy diófának. Hidd el George, ez fontos. És más ritmusban mozognak az emberek is. Vagy akár az országok, a földrészek és a kontinensek, sőt még a piacok is. A FED, az EKB, az indexek, a cégek, a devizák, és az iparágak. Mindenkinek egyéni ritmusa van. De hát, pont neked mondjam ezt?

A tőzsdeteremben sok ehhez hasonló beszélgetésem volt Andrással. Gyakran megesett, hogy a körülöttünk lévők ilyenkor elhallgattak, és egyre több szempár szegeződött ránk. A gladiátorok megálltak, letették a fegyvereiket, hallgattak és figyeltek. Érdekes volt látni, hogy a Wall Street legkeményebb cápái, a vérszomjas traderek ilyenkor mintha egy kicsit összébb húzták volna magukat a székekben a monitorok előtt. A klímarendszer erősen hűtötte a termet, a délutáni fények elérték a felhőkarcoló tetején lévő irodánk ablakait, amikor egy pillanatra csend lett. Ilyen beszélgetések után megesett, hogy András napokig nem is láttuk. Hagyott minket, hogy ülepedjen a mondandója, meg amúgy is szeretett nagyokat sétálni, könyvtárba járni, meg fürdőkbe, vagy ki tudja éppen hova. Az egyik trader egyszer azt mondta, hogy szerintem András időutazó, és ilyenkor csillagkapun és dimenzióátjárókon lép vissza a múltba. Utazik az időben és a térben, és a kontinensek között lebeg. Talán pont az Óhazában jár, Európában, Magyarországon, és az is könnyen lehet, hogy Nádasszögre is

ellátogat a híres író fájához. Vagy az európai cégekhez néz be. Az ottani befektetéseit menedzseli. Nem tudtuk pontosan, hogy merre jár. Néha hetekre eltűnt, majd mosolyogva újra előkerült, és ott folytattuk a beszélgetést, ahol befejeztük. Valami ilyesmi zajlott le akkor is, amikor a legutóbbi találkozásunk történetét abbahagytam, amikor a kanapén ülve a mandalákról kezdett mesélni. Akkor is már hetek óta nem láttuk, majd újra felbukkant egyik nap, de köszönés után csak leheveredett a kanapéra egy délutáni alvásra. Miután felkelt, kérte a kávé, majd jött a tablet, és a mandalák. Éreztem, hogy beavatásszerű dolgok fognak elhangzani, csak tudjam majd egyáltalán követni.

- Micsoda? András, te tényleg mandalákat festegetsz a befektetési döntések közben? Számolod a ROE-t, meg az osztalékhozamot, aztán ecsetet elő, és pingálsz, mint valami Picasso?
- Ha nem is pont ennyire és így összezsúsztatva a két tevékenységet, de igen, esténként, vagy hétvégenként néha valóban festek. A bennem felmerülő ábrákat lerajzolom, lefestem, meditálok rajtuk. Ez nagyon fontos, George, és hidd el, sokkal több van emögött, mint pár színes ecsetvonás!
- Na, persze! És legalább eladod ezeket a képeket? Itt New Yorkban a modern gyűjtők minden szart megvesznek. Felveszel egy idióta sapkát, bekeretezed a festményedet, aztán rájuk sódozod jó pénzért! Pár deal, aztán meg is veheted a floridai nyaralót. Medence, lányok, koktélok, ilyesmi, hisz tudod. Szólj, ha megvan a ház, a csajokat majd én hozom.
- Nem, ez nem erről szól. Mélyebb ennek az üzenete.
- Mennyire?
- Nagyon. De kezdjük az elején. Figyelj, George! Vannak azok a bizonyos svájci bankszámlák, amikről...
- Ccsss, csendben-csendben, barátom, nem tud ám mindenki itt az irodában róluk!
- Nem erről beszélek. Magáról arról a kis hegyi országról ott Európa közepén, amit a világ a bankszámláiról ismer. Igen, Svájcra beszélek. De azt akartam mondani, hogy nem mindenki a pénzt és a bankokat, meg az órákat köti Svájchoz, hanem vannak akik, képzel, a pszichológiát.
- Hogy-hogy? Megbuggyantak az ottani bankárok?
- Dehogya, George! Legalábbis remélem, hogy nem, én sem örülnék neki. De nem erről van szó, hanem Carl Gustav Jung-ról.
- Kiről? Ki az? Bankár?
- Ő Svájc egyik legnevesebb szülöttje, egy világhíres pszichológus. Az ő könyveit már azelőtt nagy érdeklődéssel forgattam, mielőtt a nádasszögi író műveit ismertem volna.

András ekkor a tabletjén újabb fotókat varázsolt elő. Képek az ő svájci útjáról, amikor elment meglátogatni ennek az úgynevezett Jung doktor életének különböző helyszíneit. Zürich, Küsnacht, Bollingen. András így nevezte: Jung apó. Azt mesélte erről a svájci pszichológusról, hogy az ő munkásságát még a nádasszögi író is tanulmányozta.

Hallgattam, ahogy minderről lelkesen mesélt. Ilyenkor az amúgy is könnyed, légies, már-már szellemszerű lénye még inkább égivé vált, ahogy átszellemülten mesélt a tőzsdeteremben. Egymás után jöttek a nevek, úgymint Jung, Freud, Emma, Toni Wolf, Marie-Louise, aztán mint akit égi szférák műzsái csókolnak homlokon, úgy még nagyobb átéléssel mesélt, de már egyre különösebb fogalmakkal állt elő: *lélek, anima, animus, persona, árnyék, selbst, tudattalan, alkímia, álmok, látomások, mandala, individuáció*, és hasonlók. Ekkor már végleg feladtam, hogy követni tudjam. Áramlott belőle a lelkesedés, és a hosszú évek alatt felgyülemlett élmény és ismerethalom. Mesélt a küsnachti múzeumról, ami korábban Jung apó háza volt, ott a tóparton. Meg lehet látogatni, körbe lehet járni, és ahol a dolgozószobában, meg a könyvtárban is úgy vannak a dolgok hagyva, ahogy az öreg doktor annak idején élt. A témák cikk-cakkoztak, ide-oda folyt az áramlás Nádasszög és Küsnacht között, a háború, vagy épp a nagypolgárság mosási szokásai, a zsidóságról is beszélt, meg Európáról, elfojtott és megélt szexualitásról, szóasszociációs kísérletekről, halálról, feltámadásról, háborús éhségről, bombatámadásról, kommunizmusról, náciizmusról, az élet értelméről és értelmetlenségéről, és azt vettem észre, hogy Andrásházán újabb és újabb ajtók nyílnak meg, újabb és újabb dimenziók tárulnak fel.

- Ott álltam a zürichi tó hűs vizű partjainál, Küsnachtban, Bollingenben, és Zürichben. Óriási élmény volt, George, annyit mondhatok. Az ott töltött pár nap után még erősebben éreztem, hogy a Jung apó által feltárt ismeretekben mélyebbre kell jussak.
- És sikerült?
- Úgy hiszem, igen. Tudod, olyan ez, mint a tőzsdén. Az összefüggéseket keressük itt is. A mozgatórugókat, a motivációkat, erővonalakat és trendeket, szokásokat és mintázatokat, de hát, pont neked mondom ezt, George?!
- És üzlet is zajlott Zürichben, vagy csak pszicho-tour?
- Kedvelem a smallcap-eket, de nem csak a kis cégek érdekelnek, hanem a nagyobbak is, így aztán már régóta benne vagyok a zürichi reptérben. Tehát szétnéztem ott is, mivel pont akkoriban épült mellette az új ingatlankomplexum, a CIRCLE. Különös egy út volt. Egyik oldalon a misztikus Jung apó és a mélylélektan, másik oldalon pedig a Flughafen Zürich az osztalékkal és a tőzsdeárfolyammal. Különös dolog ám az élet, George, pláne így, ahogy rejtélyesen egymás mellett futnak ezek a párhuzamos történetek.

Az üveggyöngyjáték

Gyönyörű tavaszi nap volt - máig emlékszem rá – amikor egy péntek délután akkora nyereséget kaszáltunk a cégben, a piac akkora gigabónusszal ajándékozott meg, amit egy apácázárdában még suttogva se mernének kimondani. Ráadásul ha a szent nővérek szeme elé tárult volna az, ami a felrobbant tőzsdeteremben történt a hatalmas profit után, azt valószínű sok böjti hónapon keresztül kellene kiheverniük. No, de kezdem az elején a történetet!

A tavasz első heteiben kaptuk az információt, hogy korunk egyik legsikeresebb FinTech cége IPO-ra adja a fejét, és megjelenik a NASDAQ-on. Akkor még nem is sejtettük, hogy nem megjeleni fog, hanem RÁ-RÚG-JA az ajtót a piacra, és felrobbantja az indexet! Elindult tehát tavasz elején a nyilvános részvénykibocsátás időszaka, és a tavasz végére, amikor ott állt a tőzsdére lépés kapujában, akkor a New York Stock Exchange legendás erkélyén a FinTech cég vezérkara megnyomta a piacnyitás csengőjét és elszabadult a pokol. Útjára indult az örület, felrobbant a teljes iparág, szárnyalás, emelkedés, és gigantikus dollárjelek villództak mindenhol! Nyakig voltunk mi is az üzletben, így aztán a kereskedés első perceiben mindannyian a képernyőre szegeztük a szemünket, és az árfolyamok, a kereskedés, és az egész Wall Street robbant fel együtt és egyszerre. Igen, nálunk a cégnél, a tőzsdeteremben is. A lélegzetviasszafojtott csendben egyszer csak az egyik trader torkából valami állati üvöltés szakadt fel mélyről, ami jelzett az egész hordának, és a magányos üvöltéshez két másodperc alatt tucatnyi vadállat csatlakozott. Egyként szakadt föl a torkukból, sőt, inkább a gyomruk legmélyéről valami olyan győzelmi mámor, egy olyan pusztítóan hörgő vadállati hang, amitől a falak megremegtek, és amit csak baseball bajnokságok lelátóin hallani néha. Mire kiértem az irodámból, már csak azt láttam, hogy konfetti durran a levegőben mindenhol, papírlapokat dobálnak, amik a konfettikkel keveredve hóesésként borítják be az egész irodát, majd puskagolyóként durranak a pezsgősdugók is, a megvadult horda pedig egymás után ugrik fel az asztalokra. Hatalmas robajjal durran be az irodai hangszóró, mély drum and bass zene járja át a termet, hogy aztán örült törzsi ritusként dobálja magát mindenki a zene kökemény ütemére. Az arcok eltorzultak. Volt aki vigyorgott, volt aki vicsorgott, van akinek a könnye folyt, másnak az orra, egyikük már félmeztelenül dobálta zsíros testét az asztalon izzadva, miközben kezével az ingét pörgette a feje fölött. Tucatnyi mély hörgő hang üvöltötte a teremben ritmusos taps kíséretében:

- ÁÁJ-PIÍ-ÓÓ , ÁÁJ-PIÍ-ÓÓ , ÁÁJ-PIÍ-ÓÓ – a megvadult tömegből egy tépett ingű előember, egy bozontos vadállat elémugrott, két kézzel megragadta a nyakkendőmet és teljes erővel üvöltötte a whiskeyszagú leheletével a pofamba:

- ÁÁJ-PÍÍ-ÓÓ , érted, George, ÁJJ-PÍÍ-ÓÓ, bassza meg a kurva élet, ÁÁJ-PÍÍ-ÓÓ – és ugrált örömeiben, és röhögött, és vigyorgott, és izzadt, és büzlött, és újra csak ugrált, vigyorgott, az öklével pedig a levegőbe csapkodott. A családja még sohasem látott annyi pénzt egyben, mint amennyit ez a trader azon a napon keresett. A hatalmas zürzavarban, a tőzsdeterem felbolydult káoszában oldalra néztem. András pont akkor érkezett meg. Ott állt az ajtóban csöndesen. Odamentem hozzá.

- Mit szólsz? Ezek a fiúk itt az életük businessét csinálták ma meg. Te benne voltál az IPO-ban?

- George, én nem szoktam, tudod. Kerülöm a hype-ot, nagy benne a kockázat. Majd, ha lecseng az örület, akkor talán lépek. Bár a FinTech meg a NASDAQ nem az én területem, meg aztán különben is, én nem a rövidtávú tradekben utazom.

Alig hallottuk egymás hangját, így aztán javasoltam Andrásnak hagyjuk itt az örvöngő hordát, menjünk le az utcára és sétáljunk egyet. Magunk mögött hagytuk az irodát és beléptünk a liftbe. Teljes csönd. Végre. A felhőkarcoló tetejéről hangtalanul és diszkrétén siklott lefelé a lift. Kicsit mintha lebegtünk volna. Könnyedség volt és légiesség, mint amilyen Andrásnak a megjelenése. Nem is beszéltünk, jó volt így a csendben. Egy átjáróban éreztem magam. Mintha időkapszulában lennénk, vagy egy szülőcsatornában, ami egyik világból a másikba vezet. A felhőkarcoló irodaház tetején lévő megvadult hedge fund horda dzsungeléből ez a letisztult és csendes kapszula lehoz minket most ide a földszintre. Halk pisszenés, az ajtó nyílik, kilépünk, elhaladunk az elegáns recepciós pult mellett, ahol az az évtizedek óta megszokott diszkrét és megbízható fejbólintás fogad, amire az életedet is rábízhatnád. Aztán kilépünk az irodaházból, ahol azonnal megcsapja arcunkat a délutáni szellő, és a való világ kikerülhetetlen utcaszaga. A kipufogók, a hot-dog árus, aztán parfümillet keveredik marihuánával, és az utcazaj zsibongató hangja is jelzi, hogy egy másik világba érkezünk. Dudálás, túlkölés, anyázás és röhögés, sietős léptek zaja, valahol a hátrében imaszerű ének, szóval csak a szokásos New York-i hangulat. Sétára indulunk, de nem sietjük el a tempót. Andrással valahogy mindig minden olyan ráérős, mintha a végtelenben lépkednénk.

- Múltkor Zürichről beszélgettünk meg Jungról, emlékszel, George?

- Igen, a pszicho-tour.

- Akkor elfelejtettem megemlíteni egy fontos könyvet.

- Jaj, hogy te állandóan a könyvekkel jössz. Hogy van erre ennyi idő?

- Hisz tudod, én nem daytradekben utazom. Elolvasom a napi tőzsdehíreket meg a céges infókat, de nekem nincs napi kereskedési kényszerem. Van hogy hónapokig nincs is tranzakcióm. Se vétel, se eladás. Így aztán van időm másra. Például a könyvekre.

- Na, akkor mesélj, most mit hoztál?

- Ott tartottam, hogy Zürich és Jung kapcsán elfelejtettem megemlíteni neked egy nagyon fontos könyvet.

- Ne csigázz, András!
- Hermann Hesse: Az üveggyöngyjáték. Ismered?
- Nem. Egyáltalán nem hallottam még róla.
- Pedig Nobel-díjas az író. Na mindegy, nem ez most a lényeg. Ő személyében is kötődik kicsit Junghoz és Zürich-hez, de most nem emiatt beszélek róla, hanem amiről szeretnék, az maga a mű.
- Itt a sarkon forduljunk be, kerüljük meg az épületet, mert utána még vissza kell mennem az irodába.
- Oké.
- Jól van, jöhet akkor ez az üvegbigyó, vagy micsoda!
- Üveggyöngyjáték, George, üveggyöngyjáték!
- Persze-persze.
- Nos, képzeld, nem tudom te hogy vagy vele, de nekem egyre jobban gyűlnek azok a könyvek, amiket néhány évente előveszek és újra elolvasom. Nemcsak szakmai könyvek ezek, például tőzsde, gazdaságtörténet, életrajzok, és ilyesmi, hanem szépirodalmi írások is. Egyre több ilyen könyvet veszek elő újra és újra. Hermann Hessének ez a könyve is ilyen. Az elmúlt húsz évben, szerintem már négyszer vagy ötször elolvastam. Néhány évente újra előveszem, és ismét lenyűgöz.
- De mi van benne, ami annyira szuper?
- Nehéz ezt elmondani, de megpróbálom. Hesse ebben a könyvben egy szellemi elit csoportról ír. Az üveggyöngyjátékosokról. Ez egyfajta intellektuális és spirituális kör, kiválasztottak egy szűk csoportja. A világban elfoglalt helyükről szól a mű, a külső és belső konfliktusaikról.
- Ennyi?
- Hát ez nem elég, George? Na de ide figyelj, van még más is. Felveti továbbá az egyén és a közösség konfliktusát is a könyv. Kérdéseket feszeget arról, hogy milyen út a követendő, hol van a dolgoknak a határa, és, bár Hesse nem használja ezt a fogalmat, de mai szóval élve, talán a buborékokról is szól ez a mű.
- Tőzsdebuborék?
- Neeem, dehogyis! A véleménybuborékokról.
- Figyelj, fent a srácok az emeleten az életük businessét csinálták meg, hullarészegen és vademberként őrzöngenek, de amiket te itt most össze-vissza beszélsz ezekről az üvegbigyósokról, nekem ez még zavarosabb, mint ami ott fent zajlik az irodában.

Ekkor András a vállamra tette a kezét, megálltunk, felém fordult, majd a másik kezével felmutatott az irodaház tetejére, a felhőkarcoló szédítően magas csúcsára. Mindketten felnéztünk. Talán égig ért ez az épület. Aprók voltunk alatta most így az épület lábánál. Félelmetesen aprók. A háttérben autóduda szólt, meg valami utcazenész nyomta a country-t, és egy magassarkú cipő léptei kopogtak siettősen.

- George, ti ott fent az épület tetején, ahogy a hedge fund elfoglal néhány emeletet, amit innen lentről szinte nem is látunk, mert már-már égi magasságban van, nos, egy kicsit ez is olyan, mintha ti ott fönt egy kiválasztott kaszt lennétek.
- ???
- Igen. A pénzügyi sajtó egy időben úgy emlegette az iparág nagyágyúit, hogy *Az Univerzum Mesterei*. Ti ott fönt egy külön világban éltek. Egy olyan pénzügyi és szellemi dimenzióban mozogtok, amit itt lent az utca embere nem is ért. Nemcsak hogy nem érti, de nem is lát odáig fel. Nézz csak körbe! A taxis, az újságos, a hot-dog árus, aztán ott a túloldalon a kiskutyáját sétáltató nagymama. Különbözik is, hisz tudod, van a Wall Street, meg van a Main Street.
- És erről ír ez a Hesse?
- Nem teljesen, de valami hasonló jelenségről.
- András, de hát, hol állsz te? Hiszen valamennyire te is közénk tartozol, vagy nem?
- Talán. Egy kicsit. Nem tudom. Én valójában különböző világok határmezsgéjén létezem az időben és a térben. Üzlet, tőzsde, irodalom, vallás, pszichológia, valahol ezen világok találkozási pontjainál, világok közti átjáróknál lebegek, no, de nem is sorolom, nem én vagyok itt most az érdekes, kanyarodjunk vissza inkább Hesséhez!
- Kanyarodjunk! Figyelj, itt a sarkon pedig forduljunk most újra be, mert nem akarok messzire sétálni, ahogy mondtam vissza kell még mennem az irodába.
- Oké.
- Tehát, hol tartottunk? Az elitnél.
- Igen, George, az üveggyöngyjátékosok szellemi elitjénél, akik a saját elefántcsonttoronyukban ülnek, a saját buborékukban.
- Mint a demokraták meg a republikánusok?
- Pontosan! Valami ilyesmiről van szó. És tudod, azt kell mondjam, rengeteget töprengek ezen mostanában, hogy mennyi buborékban is vagyunk benne, és milyen nehéz az átjárás. Mert nemcsak politikai buborék van, hanem sok egyéb más is.
- Például?
- Vallási, földrajzi, családi, sport, és rengeteg féle.
- András, de hiszen te is egyfajta buborékban élsz!
- Mire gondolsz?
- Figyelj, azok a srácok ott fönt a hedge fundban, meg a nők a back officeban, ők ismernek téged, kedvelnek a hóbortjaiddal együtt, mesélsz nekik az irodalmi könyvekről, mandalákról, és ilyesmikről, de szerinted bármelyiküknek is van valami fogalma arról, hogy hol van Magyarország, ahonnan te származol?
- Aha, kezdem érteni mire akarsz kilyukadni.
- Európát még csak-csak el tudják helyezni a térképen, na de Magyarországot?! Aztán amikor előjössz a nádasszögi híres íróval, hát ezeknek a srácoknak az már népmese. Vagy úgy is mondhatnám: sci-fi. Hiszen hányan is laknak ott Nádasszögön? Negyvenen? Vagy ötvenen? És ott van egy híres író, aki lehet,

hogy egyszer kap majd talán egy irodalmi Nobel-díjat? Hát ne röhögtess már András! Mi ez, ha nem buborék, mi ez, ha nem lufi?!

- George, teljesen értelek. De ha visszamegyünk a kezdeti kérdéshez, hogy a srácok ott fent a felhőkarcoló tetején nem tudnák betájolni Magyarországot, talán Európát sem, akkor vajon ki van buborékban? Én, vagy ők?

- Hmm... Jó kérdés. Talán a nézőponttól függ. De András, te be tudnál tájolni afrikai kis falvakat?

- Azt hiszem értelek, igazad van. Menjünk vissza Hesséhez! Ott tartottam tehát, hogy az üveggyöngyjátékosok egy elzárt szellemi elit klub, azonban képzeld, van köztük olyan, aki igenis kilát ebből a buborékból, és elkezd más szemmel nézni a jelenséget. És ezért is érdekes szerintem ez a könyv. Annak a gondolata, hogy átlátunk-e mások buborékába a sajátunkból, vagy arra sem vagyunk képesek. Meg amiatt is, hogy aztán felmerülnek a kérdések, hogyan tovább. Ráadásul a jungi individuáció is megjelenik, amit korábban már meséltem neked, az egyéni út. A műben jól leírja Hesse azt, amikor az egyén útja szembekerül a közösséggel, akkor vajon mi történik. Mondom, nagyon mély kérdéseket feszeget a könyv, közösségről, egyénről, hétköznapiságról, elitről, a fejlődés útjáról és lehetőségeiről.

- Értem. Most hogy lezajlott az IPO körüli felhajtás, lehet hogy lesz egy kis időm olvasni.

Megérkeztünk ismét az irodaház bejáratához, és nekem vissza kellett menni a munkához. Kezet fogtunk, elbúcsúztunk, aztán könnyed és légies mozdulattal András leintett egy taxit. Beült a hátsóülésre és egy pillanat alatt el is tűnt New York délutáni forgatagában. Taxival távozott, pedig mehetett volna metróval is.

Sztorik. Számok.

Unalmas nyári péntek délután volt, a piacon már semmi rendkívüli nem történt, gondoltam szétnézek lent a büfében. Nagy pohár Lattét kértem tejszínhabbal és karamellsziruppal, amikor valaki könnyedén megütögette a vállamat.

- Szevasz András, rég láttalak, kérsz egy Lattét te is?
- Nem, kösz. Csak beugrottam megnézni, hogy vagytok.
- Lemenjünk sétálni egyet?
- Hatalmas a kánikula lent, maradjunk inkább itt a hűvös irodaházban.
- Rendben, foglalj helyet. Mi újság feléd, András? Rég jártál nálunk.
- Semmi különös nincs. Azaz, hogy talán mégis. Újra előszedtem Aswath Damodaran könyveit és előadásait, és képzel, már-már megvilágosodás élményem volt egy mondatával kapcsolatban!
- Na, mesélj, kíváncsi vagyok. Ismerem a fazont. Tanít is, meg aktívan be is fektet a piacon. Úgy rémlik jókat mond, érti a témát.
- Igen, és volt egy mondata, ami engem nagyon lenyűgözött.
- Mi volt az?
- Azt mondta Damodaran, hogy a befektetések két dologból állnak: sztorik és számok.
- Igen, igaza van, de ez nem nagy újdonság.
- Valóban, George! Az ereje nem is az újdonságban van, hanem a letisztultságában. Ez a mondat: művészet. Ez egy haiku. Ez zen. Ez maga a tao. Gondolj csak bele újra: sztorik és számok. Az már egy másik kérdés, hogy akár a történeteknek, akár a számoknak, micsoda mélysége van, milyen komplexitása és végtelensége.
- Baromi jó ez a Latte, de a cukor még nem ért el az agyamig, kicsit le vagyok lassulva, fejtse már ki ezt nekem bővebben András, hogy mitől is kéne most elájulnom.
- George, az élettől magától! Hiszen még a Lattéd is sztorikból és számokból áll. A színe, az illata, az íze, a tejszínhab, a karamellszirup, maga az, hogy Fair Trade kávéból készül, hogy a büfésnö mosolyáról már ne is beszéljek, pláne ahogy a habot kevergeti... Aztán ott vannak a száraz tény adatok, maguk a számok, úgymint zsírtartalom, fehérje, cukor, a kávé ára dollárban, a pohár mérete stb. Érted már?!
- Kezdem érteni.

Hosszan ültünk még így a büfében, amikor András a rá jellemző könnyed lelkesedéssel ment a számok és a sztorik mélyére. Szóba került az Apple, a Tesla, és

egyéb amerikai cégek sztorija és számai. Nem mindent értettem, meg egy kicsit már untam is, de a nagy Latte hosszan kitartott, így aztán a cukortól édes bódultságban hallgattam. Egy idő után rátért a nádasszögi híres íróra is. Arra már nem emlékszem pontosan, hogy az ő munkássága az inkább a számok, vagy a sztorik vonulatába tartozott. András mintha azt mesélte volna, hogy az író szereti a valósághoz hűen, reálisan ábrázolni a dolgokat, de hát olyan történeteket kanyarít, meg annyira az eseményeknek az egészen apró, már-már mikroszkopikus érzéki rezdüléseit is rögzíti, hogy inkább sztori-ember ő. Bár, az írók amúgy is valószínűbb, hogy inkább azok, mint a számok emberei. Azok inkább mi vagyunk itt a tőzsdén. Vagy mégsem? Lehet, hogy inkább a közgazdászok, meg a statisztikusok azok. De hát a statisztikák mögött is sztorik vannak. Hú, bonyolultabb ez, mint elsőre gondoltam. Volt egy olyan befektető, aki egyszer úgy mondta, hogy aki a számok mestere, az foglalkozzon a kötvényekkel, aki pedig inkább a sztoriké, az foglalkozzon részvényekkel. Azt hiszem ez megfontolandó jótanács. Egész jól elbeszélgettünk aznap Andrással a büfében. Miután búcsúztunk, fent az irodámban a tőzsdei grafikonokat bámultam. SP500 index elmúlt húsz éve havi bontású japán gyertyákkal. Csak ültem és figyeltem. Nem tudom, hogy a cukor miatt, vagy a téma mélysége miatt, de mintha megbabonázott volna a chart. Vagy ő bővölt engem, vagy én őt. Szóval csak néztük egymást. Szemtől szembe, csak én és a világ egyik legfontosabb tőzsdeindexe, kinyújtva az időben az elmúlt húsz évre. Úristen, mennyi szám, és mennyi sztori.

A remete

Különös aura vette körbe mindig is a remetét. Atmoszférájuk kicsit földöntúli, misztikus, a hétköznapi földhözragadtságától elrugaszkodott, távoli tudások birtokosai, és mély ismeretek felfedezői. Valami ilyesmit gondoltak az emberek mindig is a remetéről, és az én fejemben is hasonlóak voltak velük kapcsolatban. Bár, azt hittem, hogy letűnt korok csodabogarai ők távoli barlangokban, de amikor Andrással beszélgettem a témáról, akkor kitágult a horizont.

- Ha jól értem, azt mondd, hogy Warren Buffett is egy remete? – kérdeztem tőle egyik este, amikor már majdnem mindenki hazament, a tőzsdeteremben is sötét volt, csupán néhány monitor fénye mutatott még egy kis életjelet.
- Igen, George, szerintem Buffett az. De ha jobban megfigyeled, Charlie Munger még inkább.
- De hát András, nekik családjuk van, üzleti partnereik, rendszeresen szerepelnek a médiában, a modern kapitalizmus csúcsán ülnek, vagyonosak, és igazán jól élnek. Hogyan lehetnének ők remeték?
- Figyelj. Buffett valójában mennyit szerepel a médiában?
- Hmm...
- Mennyit találkozik az üzleti partnereivel?
- Hmm... Hmm...
- Ezekről ő is nyilatkozott már. Azt mondta, hogy igyekszik kevés időt fordítani ilyesmire. Valahogy úgy említette, arra törekszik, hogy üres legyen a naptárja.
- Igen, erre emlékszem, hogy ezt mondta a naptárral kapcsolatban.
- Na ugye?! És vajon miért akar üres határidőnaplót?
- ???
- George, ne mááár! Ne kelljen mindent szájbarágósan részleteznem!
- Pedig muszáj lesz. Este van, egész napos pörgés után én már fáradt vagyok a filozófiához.

A back office-ban túlórázó kolléganők végeztek az adminisztrációval, a maradék villanyt is leoltották és távoztak. Meg nagyobb lett a sötét, ami körbevett minket. A hangszigetelt irodában teljes csönd volt, az üvegfal túl pedig New York esti fényei ragyogtak. Lent a város az éjszakához készülődött. Ki egy frissen vetett ágyba a szerelme mellé, mások bárókba, mulatókba, színházba, vagy moziba, a bandák pedig a bűn sötét éjszakai mocsarába. Én meg itt ülök ezzel a szellemszerű lénnel és a remetségről beszélgetünk. Káprázat ez, vagy valóság?

- George, figyelj, Buffettnak azért üres a határidőnaplója, mert egyedül akar lenni. Mint egy középkori alkimista mester. Egyedül akar ülni a tekercsekkel, a gondolataival, és a kísérleteivel. Olvasni akar, töprengeni, és meditálni. Ezt nem lehet zajban, ricsajban és lármában, állandó pörgés közepette! Különösen akkor, ha egyre mélyebb összefüggéseket fedez fel az ember. Koncentráció kell. Magány és csönd.
- Aha.
- Buffett saját elmondása szerint napi 4-5 órát olvas. Minden nap. De mondok még valamit.
- Ki vele!
- Buffett a remetesége mellett azért mégiscsak Amerika egyik legnagyobb cégét vezeti, és egy akkora vagyont menedzsel, ami szinte felfoghatatlan. Kevesen is lennének képesek erre, ráadásul ilyen hosszú távon és ilyen sikeresen, szóval azért neki is vannak napi kötelezettségei, amik valamelyest kimozdítják őt a remeteségből. Na de gondolj a társára, Charlie Mungerre!
- Ahh, ...a jó öreg Charlie.
- George, szerintem Charlie még Buffettnál is nagyobb remete!
- Hmm... mondasz valamit.
- Ő még Buffettnál is kevesebb nyilvános szereplést vállal. Ő róla még a családja is valami olyasmit mondott, hogy egy élő olvasógép, aki egész nap csak ül egy nagy halom könyv közepén. Olvas és gondolkodik. Meg néha pecázik. Vagy kártyázik. Lassan száz éves lesz, és kb. ezt csinálja már vagy 70-80 éve! És nem csak olvas, mint egy robot, hanem kombinál és töpreng, tűnődik és elemez. Nem véletlen, hogy ők ketten Buffettal, két olyan élő legenda, akik nevét sokáig fogják emlegetni ebben az iparágban. És ők sohasem vágytak arra, hogy itt nyüzsögjenek a traderjeiddel a Wall Streeten! Ők csöndre vágytak, magányra és elvonulásra. Ők bizony modernkori remeték, George, hidd el! Olyanok, akik elvonulnak a barlangjaikba, és ott olyan tudást kristályosítanak ki, olyan szellemi energiákat mozdítanak meg, amit aztán, amikor újra kijönnek az emberek közé, akkor a társadalomnak fel tudják kínálni hasznosításra. És akik képesek befogadni az általuk felkínált bölcsességet, azok örömmel veszik.
- Kezdem érteni, amit mondasz.
- George, ez a remeteség lényege! Az, hogy elvonulsz a barlangba, és ott olyan transzformáción mész át, amit aztán az emberek javára tudsz fordítani. Újjászületsz, és aztán másokat is hozzásegítesz ehhez. Ez bizony megjelenik a gyógyításban, a művészetekben, a gazdaságban, és különböző területeken. Kutató laboratóriumok, csöndes könyvtárszobák, szaunák, gondolkodó sarkok. El kell vonulni, az új tudást kikristályosítani, aztán kijönni a barlangból és átadni az embereknek.
- Mint a Berkshire közgyűlése Omahában! Tízezrek zárandokolnak Buffett és Munger szavait meghallgatni.
- Igen. De Buffették tevékenysége még ezen is bőven túlmutat, hiszen nemcsak az a pár ezer ember részesül a bölcsességükből, hanem gondolj azokra a

Berkshire részvényesekre, akik nincsenek ott, de az árfolyamon keresztül ennek a sikertörténetnek a részesei. Vagy gondolj azokra, akik nem részvényesei közvetlenül a Berkshire-nek, de áttételesen más cégnek igen, olyannak, akiknek a menedzsmentjére inspirálólag hatottak Buffették. Hiszen Charlie és Warren tevékenysége egy komplett iparágnak nyújt inspirációt már hosszú évtizedek óta. Azt hiszem Seth Klarman fogalmazta meg valahogy így: Buffett Benjamin Grahamtól tanult, mi pedig most mindannyian Buffettől tanulunk. Gondolj csak bele George, a föld összes vagyonkezelő cégéből hányan merítették inspirációt és tudást a Berkshire-ből?! És mindezt két olyan öregúrtól, akik csak otthon ülnek a barlangjaikban, olvasnak és töprengenek.

Ennél a pontnál elhallgattunk. Érezni lehetett a levegőben a téma súlyát. A háttérben továbbra is az éjszakai New York, mi pedig az irodaház tetején a remetéről beszélgettünk. Ilyen esti órákban általában whiskey-t szoktam inni, de most valahogy nem kívántam. Csak néztem ki az ablakon, és a nyüzsgő New Yorkra gondoltam, meg az emberekre. Halk ciripelés hallatszott. Talán a szellőzőrendszer, talán valamelyik számítógép. András közben engem figyelt. Majd lassan folytatni kezdte.

- Mondok még valamit, George. Pontosan ez a helyzet Nádasszögön is.
- Mi? Ott is vannak közgyűlések?
- Neeem, dehogyis! Ott van a híres író, akiről szoktam nektek mesélni. Meg a háromszáznegyvenhárom éves tölgyfája a kert közepén. Na, ő is egy nagy remete.
- Áhá!
- Ő még talán nagyobb remete, mint Buffették. Sokkal kevesebb nyilvános szereplés, sokkal kevesebb kapcsolat a külvilággal.
- Tehát akkor ő is ül a barlangjában és kikristályosítja a tudást?
- Igen, valami ilyesmi.
- Ül, olvas, ír, kertészkedik. Ül, olvas, ír, kertészkedik, töpreng, és összefüggéseket keres. Megfigyel, megért, leír, átír, elmond, elgondol, és aztán az eredményt könyv alakban a világ elé tárja.
- Érdekes fazon lehet.
- Az. És most figyelj George, az hogy a remetéknak milyen türelme van, azt jól mutatja, hogy a nádasszögi író a legnagyobb műveit évtizedekig írta! Volt olyan könyve, amit tíz, vagy tizenötévig írt. Úgy tudom, hogy a három legnagyobb művével közel negyven évet foglalatoskodott. És emellett persze egyéb, kisebb lélegzetű írások is megszülettek a keze közül. De a türelemről Buffeté is tudnának mesélni. Amikor egy-egy befektetésben 30-40-50 évet ülnek teljesen nyugodtan. Semmi sürgető érzés nem zavarja meg a nyugalmat. George, ez innen New Yorkból tekintve elég földöntúli állapot, nem?!
- Az biztos.
- Pedig képzelj, a nádasszögi remete is városlakó volt. Budapesten élt. Persze, Budapest az nem New York, de akkor is, az ottani állapotokban az mégiscsak

egy teljesen más világ. Aztán maga mögött hagyta a várost és vidékre ment. Először a dunakanyarba költözött, ott később még a mesterével is együtt működött, de aztán külön váltak útjaik és elköltözött Nádasszögre. De ez a mester és tanítvány viszony, ez már egy másik történet. Erről majd talán egy másik alkalommal beszélünk.

A végtelen türelemnek ezen a földöntúli erején gondolkodtam miután elbúcsúztunk Andrással, és én a mélygarázsba mentem a fekete Porschémhoz. Hosszú nap volt a mai, irány lassan haza. Bár, egy Porschében a lassúság, mint fogalom, elég viszonylagos. A garázból kihajtva egy nagy gázfröccs, és a kipufogó tiszteletreméltóan öblös mély hangjával köszöntöttem a várost. Garázból ki, éles kanyar, gázfröccs, és a hátsó vörös ledlámpákkal egy pillanat alatt eltűntem a New York-i éjszakában.

Mester és Tanítvány

- George, soha nem láttalak még ilyen idegesnek! Mi van veled? Remeg a kezed, ahogy a nyakkendőt kötöd.
- Hagyjál most, mindjárt itt a helikopter.
- Ide száll le az irodaház tetejére?
- Igen. Fél óra múlva itt lesz.
- De hogy-hogy ennyire izgulsz a találkozástól? Te vagy itt a Wall Street nagyágyúja. Mások szoktak remegni előtted, nem fordítva. Mi történik most itt George? Ezt én nem értem. Ki ő neked?
- András, ezt nehéz most így röviden elmondani. Nekem ő, amolyan mentor féle. Már a hedge fund alapításánál is segített, meg sokat tanultam tőle a piacokról. És nem mellesleg, ő lett a legnagyobb ügyfelünk. Bár már elég öreg, ezért ritkán mozdul ki a birtokáról, akkor is csak helikopterrel, hogy gyorsan újra otthon lehessen. Nagyon meggondolja már a programjait. De évente egyszer azért ellátogat ide hozzánk is. És pont ma van ez a nap.
- Ó, hát ezért ez a stressz... mindent értek.
- Ritkán találkozunk már, de ő továbbra is amolyan atyai jóbarátom, mentorom, tanárom, távoli coachom, a...
- ...a mestered!
- Igen.
- Akkor nem is zavarok, George, este majd visszanézek.
- Kösz. Szevasz!

Hosszú és fárasztó, de igazán inspiráló nap volt. A helikopter késő délután hagyta csak el az irodaházat, így aztán sok mindent átbeszéltünk. A régi emlékeket, a jelen kihívásait, a piacokat, a hozamot, részesedéseket, családi ügyeket, és természetesen a politikát is alaposan kitárgyaltuk. Kezet fogtunk, megöleltük és erősen hátbaveregettük egymást, jó egészséget és remek profitot kívántunk még magunknak az idei évre, aztán a helikopter a magasba emelkedett. Intettem még egyet, és figyeltem, ahogy távolodik az égen, ahogy egyre kisebb lesz. Jóleső fáradtság volt bennem, így aztán nem vágytam már semmi másra, csak egy nagy pohár whiskey-re jéggel.

Egyidőben érkeztem meg Andrással az irodába. Én fentről jöttem a tetőről, ő pedig letről. Leültünk a kényelmes bőrkánpadra, én whiskey-vel kínáltam, de ő elutasította. Soha nem ivott. Egy pohár ásványvizet kért, szintén jéggel. Miközben töltöttem a poharakba, András délelőtti kérdésén gondolkodtam: „*Ki ő neked?*” Milyen jó kérdés ez, és milyen jó lenne többször feltenni ezt sok-sok emberrel kapcsolatban. *Ki ő neked?* Hiszen tényleg, kik is vagyunk mi valójában egymásnak életünk résztvevőivel? Milyen

szerepet töltünk be egymás életében, azokkal akikkel rövidebb-hosszabb ideig összehoz a sors?

- Hogy sikerült a találkozó, George?
- Remek volt. Igazán remek. Tudod, szerencsésnek mondhatom magam. Ez egy kőkemény iparág. Itt nehéz őszinte barátokra és mentorokra találni hosszútávra. Pláne, ha egy ekkora pénzhegyen ülünk, mint mi itt a cégben.
- Bizony. Szép dolog a barátság, és szép dolog a mester és tanítvány viszony, de George, tudod mi az, ami még ezen is túlmutat?
- Na, mire gondolsz?
- Arra a ritka és rendkívüli helyzetre, amikor a tanítvány meghaladja még a mesterét is. Amikor túlnő rajta és tovább megy.
- Kibaszott jó ez a whiskey! Töltök még egy pohárral, de közben figyelek, mondjad, hallgatlak!
- Meséltem már neked sokszor a nádasszögi íróról.
- Igen, persze, emlékszem. Neki is volt mestere? Valamit mintha már említettél volna erről.
- Volt, bizony. Elvonultak mindketten vidékre feleséggel, partnerrel, és ott alkottak. Közösén átbeszélték az irodalom, a filozófia, a politika, meg úgy általában az élet nagy kérdéseit. Hosszú évekig zajlott ez így, amikor...
- ...balhé volt?
- Ha nem is balhé, de szépen lassan kezdtek megváltozni a viszonyok. De most nem is ez a lényeg, hanem hogy a munkában, ez esetben az írásban, annak ellenére, hogy a fiatal író sokat tanult a mesterétől, mégis elkezdett külön, önálló úton járni, más stílusban írni, a saját hangját megtalálni.
- Érdekesnek hangzik, folytasd!
- A saját hang keresése, meg az emberi viszonyok változása is, meg ki tudja még milyen egyéb csillagállás kellett aztán ahhoz, hogy végül is a fiatal tanítvány az ország másik részébe költözzön: Nádasszögre. És itt már olyan mértékben belemerült a saját művészi hangjába, ami csodálatos műveket szült, és fel is tette őt Európa művészeti térképére. Lehet, hogy ez itt New Yorkban, a hedge fund világban nem tűnik olyan lenyűgöző eredménynek, de hidd el, hogy ez igazán jelentős dolog. Magyarországi írók közül kevesen vannak fent az európai térképen.
- Értem én, elhiszem, hogy nagy dolog. Szóval a srác otthagya az öreg mestert, aztán új utakon indult el. Gratulálok, igazán tökös!

A harmadik pohár whiskey-nél jártam, de nem volt gond, mindig is jól bírtam az erős szeszeket. A piát meg a kurvákat! Ebben bizony mindig különböztünk a mentoromtól, a mai látogatótól. Ő sokkal fegyelmezettebb. Úgy ült ott a helikopterben ma is, mint egy rendhítetetlen hadvezér. A feje mindig tiszta, az öltönye tökéletes, a piacok a kisujjában, és nem remeg a keze, amikor olyan összeget ír alá, amibe kisebb országok belerokkannának. Penge az öreg, mindig is az volt. Bár én is ilyen lennék majd húsz év múlva, nyolcvan körül.

- Figyelsz, George, itt vagy? Hahóóó!
- Persze-persze, monddad, csak kicsit elkalandoztam.
- A nádasszögi híres írónál jártam, ott, hogy önálló saját útra indult egy idő után.
- Igen.
- De mondok George egy sokkal közelebbi példát!
- Jöhet.
- Warren Buffett.
- ???
- Neki is volt mestere.
- Tudom, persze. Benjamin Graham. Ott is megszakadt valami?
- Nem úgy, és nem ez a lényeg, hanem az, hogy az egész világ tudja, hogy Buffett mekkora tisztelettel beszél Grahamról, hogy milyen sokat tanult tőle, de...
- ...de? Figyelek!
- Eljött egy pont, amikor felfedezte azt, hogy Graham megközelítésének hol van a határa.
- ???
- A startégiáknak sokszor van gyenge pontjuk, vagy pedig egyfajta határuk, ameddig eljuttatnak, de egy bizonyos határon túl, már nehéz lesz ugyanazzal a stratégiával átmenni. További és sokkal nagyobb eredményekhez már változtatni kell valamit a dolgokon. Mint a sportban. Más kell ahhoz, hogy alapszinten sportolni kezdj, más ahhoz, hogy kiváló eredményeid legyenek, megint más, hogy profivál válj, és az olimpiai élmezőnyhöz, a kevesek csúcsszintű ligájához pedig megint csak másra van már szükség. Ezek szintugrások, ezek dimenzióváltások, amiken a régi stratégia sokszor már nem vezet át. Ilyenkor kellenek új utak, új megközelítések. Persze egyáltalán nem kell a régit kukába dobni, csak talán itt-ott egy kicsit változtatni rajta. Csiszolni. Tökéletesíteni.
- Ez volt Buffettnál?
- Igen. És tudod, hogy ki segített neki ebben?
- ???
- Akiről a múltkor beszéltünk, aki még Buffettnál is nagyobb remete: Charlie Munger.
- A jó öreg Charlie...
- Igen, ő hívta fel a figyelmét Buffettnek arra, hogy egy bizonyos pont után, ha szigorúan ragaszkodnak a grahmi megközelítéshez, akkor hatalmas üzletekről fognak lemaradni, ráadásul, amikor már egy pénzügyi behemótot kezeltek, akkor már más megközelítésre volt szükségük.
- Világos.
- És Buffett megértette ezt. Változtattak a dolgokon, és olyan szédítő magasságokba röpítette ez őket, ami által méltán kerültek be a legendák örök csarnokába.
- Hallelujah!

- George, óvatosan azzal a whiskey-vel!
- Haha. Semmi gond, töltök még egyet. Te, biztos nem kérsz?
- Kösz, nem. Maradok a víznél.

Kíméletlen koccanással jelezte a friss jég a pohárban, hogy várja a nemes nedűt, és bizony hosszú lesz ez az éjszaka. Istenem, régen, amikor még csak szar piákra futotta, most meg ezeknek az üveg whiskey-knek az áráért van ahol bérnyilkost is fogadhatnék. Igen, ide eljutni, ezek valóban dimenzióugrások a karrierben, üzletben, és az életben. De azért Buffett szintje az nagyon más. Az még innen, tőlünk a hedge fundtól is messze van, és a két öreg még mindig kiválóan működteti a Berkshire-t. Lehet, hogy ők is jó whiskey-ket kortyolnak?! Haha...

- Még egy történet, George, aztán megyek is, mert már túl késő van. Tudod, én szeretek korán kelni. Tiszta fejjel belepillantani a hajnalba.
- Na, jöhet az a sztori, fiatal barátom!
- C.G. Jung.
- ???
- Tudod, róla is beszéltünk a múltkor Svájc kapcsán.
- Aha, az üvegbigyósok.
- Nem, az Hesse és az üveggyöngyjáték. Jung a pszichológus.
- Ja, igen-igen, igazad van. Küsnacht, mandala, álomfejtés, stb. megvan a sztori. Folytasd, hallgatlak.
- Talán nem meglepő, de képzeld, neki is volt egy mesternek mondható figura az életében. Sigmund Freud Bécsből.
- Hoppá! What a fuck?!
- Na, csak röviden, gyorsan a sztori: Jung sokat tanult Freudtól, a mesterének tekintette, de egy ponton ő is eljutott oda, hogy nem Freud útját kell járnia, hanem a sajátját. És ez neki is meghozta a gyümölcsöket. Mélyítette szakmai tudását, és önálló utakon indult el, szóval maga mögött hagyta ő is a mesterét. Itt azonban komoly érzelmi és emberi törés alakult ki, de Jung ennek ellenére mégis a saját belső hangját követte. És talán elmondható, hogy jól tette!
- Jól tette, bizony, én mondom ezt neked, az öreg hedge fund Georgie bácsi, önálló úton kell mindig járni, nem szabad másokra hallgatni, csak whiskey-t szabad inni, semmi mást, indul az éjszaka, indulok én is, Andrew, magamhoz veszem még ezt az üveget, önállóan megcsörgetek egy taxit, és önállóan elindulok a lányokhoz, a lányokhoz, a lányokhoz, lálálálálá...
- Rendben, George, szevasz, vigyázz magadra, holnap találkozunk.

Irodalmi business

A CNN esti interjút néztük a cégnél Andrással, ahol Amerika egyik bestseller írójával beszélgettek a TV-ben. Szóba kerültek a sikerkönyvek, eladott példányszámok, az alkotói munka, az inspiráció, és az is, hogy ez a bestseller író mit kezd a vagyonával. Alapítványokat támogat, részvényekbe fektet, és hasonló dolgokat mondott.

- Nálatok ez hogy van Magyarországon?
- Mi?
- A nádasszögi híres íróról mesélsz sokszor. Ő mit csinál a vagyonával? Mibe fektet? Részvényekbe? András, nálunk a hedge fund zártkörű, de ha ő be akarna szállni, és át akarná hozni a pénzét Európából ide hozzánk, elgondolkodnánk rajta. Nemcsak miattad, hanem PR szempontból is jól jönne.
- Ó, George, Magyarországon nem így megy ám ez.
- Hát, hogy? Az ottan írók nem kívánnak Amerikába befektetni?
- Kívánni lehet, hogy kívánnak, de azért ott sokkal másabbak a feltételek. Kisebbségi piac, kevesebb a bevétel, meg ez a business attitűd sem járja át annyira őket. Európa alapból más. Sokkal konzervatívabb, óvatosabb, de ez egy jóval hosszabb téma.
- Várjál csak, András! De hát korábban azt mondtad, hogy a híres nádasszögi író felkerült Európa művészeti térképére. Ez nem jár gazdagsággal?
- Én nem tudom, hogy ez mivel jár, mivel én nem vagyok fent azon a bizonyos európai művészeti térképen. Csak annyit tudok, amit ő egyszer egy interjúban mondott magáról, és abban az volt, hogy neki nincs nagy vagyona, nem is olyan gyűjtögető típusú ember, de nagyon jól elvan így. Van néhány régebbi tárgya, ami egy letűnt polgári világból származik.
- Részvényei sincsenek?
- Egy másik interjúban, Magyarország egyik irodalmi portálján, a Literán egy beszélgetésben így fogalmazott:

„Én kiverekedtem magam, mint polgári származék egy kommunistává vált családból, és vissza akartam magam verekedni a polgárság, a Bildungsbürgertum, a művelt polgár hagyományába, akinek látnia kellett, hogy ilyen tradíció nem létezik többé, kopott szőnyeg, meg néhány bútordarab a közvetlen környezetében, semmi más. A polgárság, az nem kopott szőnyeg, és nem festmény a falon, hanem részvény, befektetés, a befektetés ethosza, a gazdálkodás, az értelmes és takarékos gazdálkodás.”

- Na, ugye?! Én úgy látom, András, hogy érti ez az ember részvények és a befektetés lényegét. Meg ahogy kiveszem a szavaiból, valami európai

hagyománya is van ennek. Vagy legalábbis volt. Mi lett vele, hova tűnt?
 - Igen, kétségtelen. De sok mindent megváltoztatott a két világháború és a kommunizmus.
 - Az mondjuk tényleg kemény lehetett.
 - El sem tudjátok itt azt képzelni Amerikában, George!
 - Hát...
 - A nádasszögi író pont beleszületett a háborúba. Sokat ír erről a műveiben. A saját egyéni sorsáról, meg a közös sorsról. Európa szörnyű dolgokon ment át, és ami még szörnyűbb, hogy ezt mi okoztuk magunknak. Aztán jött a kommunizmus.
 - A kommunisták nem kedvelik a részvényeket?
 - De, csak ők mindet begyűjtik maguknak, és aztán azt mondják, hogy ez mától a miénk.
 - ???
 - Igen. Hiába értetlenkedsz. Leuralták az egész gazdaságot, államosították, és azt mondták, hogy mától minden a miénk, minden a Pártté.
 - Beszarok.
 - Igen, ez így volt.
 - És úgy gondolták, hogy ez így jó?
 - Úgy, de nemcsak ők, hanem milliók hittek ebben. A nádasszögi író szülei is, akik nagy hévvel vetették bele magukat ebbe a mozgalomba, hogy ezt a világot építsék.
 - Érthetetlen, András, ez egyszerűen érthetetlen.
 - Valóban nehéz megérteni, ehhez jobban a múltba kell ásni. Mert sokan azért vetették bele magukat ösztönén a kommunizmusba, mert a második világháborúban a nácizmust és a fasizmust látták dühöngni, és az sem volt egy leányálom, ezért azt gondolták, hogy ebből a kivezető út maga a kommunizmus lesz.
 - Elképesztő miket mondasz.
 - Európa történelme rengeteg konfliktussal és pusztító történetekkel van megterhelve. És ilyen háttérrel teljesen máshogy állnak az emberek az üzlethez, a vállalkozáshoz, a cégekhez, részvényekhez, kötvényekhez, az államhoz, a politikához, és sok mindenhez teljesen máshogy. Európában más a hozzáállás sok mindenben, mint itt Amerikában.
 - És a nádasszögi író ezekről ír a könyveiben?
 - Igen, sok szó esik ezekről is. De a történeteinek keresztül aztán elviszi az olvasót egy sokkal egyénibb és személyesebb dimenzióba.
 - Mibe?
 - Valahogy úgy mondanám, George, hogy az érzékelésnek olyan apró, annyira finomszintű, intim és személyes dimenzióiba, az érzelmi, a gondolati, és a testi világ már-már atomi szintű kis rezdüléseibe, olyan mélységekbe, amiket a nagy tömegek önmagukkal kapcsolatban talán még nem is éltek át ennyire tudatosan. Vagy csak néha-néha, apróbb pillanatokra. A nádasszögi író pedig mélyre vezeti őket önmagukba, és a szereplőkön keresztül az egész

társadalomba. Megmutatja, hogy milyenek vagyunk teljes valónkban, emberies és állatias mivoltunkban.

- Basszus, András, jó hogy mondod ezeket a testi dimenziókat! Időpontom van masszázusra, mennem kell, hogy odaérjek.

- Azt a letörölhetetlen vigyort nézzék, kérem szépen! Úgy látom egészen finomszintű testi örömökkal lesz tele ez az este.

- Nagy borraivaló kérdése csak az egész, barátom! Haha... Mi bizony a kapitalizmusban hiszünk itt Amerikában. Még a masszázsszalónban is. Haha... Na, szevasz!

A fa nem szereti, ha hangosan beszélnek

A nyüzsgő tőzsdeteremből néha a szabad levegőre vágyakoztunk, így aztán sokszor elmentünk sétálni Andrással lazításképpen. Egyik ilyen nap, amikor elhagytuk az irodaházat a kellemes tavaszi délutánon, sarokról-sarokra haladtunk, jót beszélgettünk, amikor egyszer csak a kedves kis Zuccotti Parkban találtuk magunkat. András kedveli a fákat, így aztán ott maradtunk. Lassú sétánkat a fák lombjai alatt folytattuk.

- Sokszor meséltél már a híres nádasszögi író kertjében álló fáról.
- Igen, az egy gyönyörű tölgy.
- Azt mondtad, hogy háromszáznegyvenhárom éves a fa.
- Pontosan.
- De ez biztos?
- Igen, pontosan annyi. Pon-to-san.
- Ezt az író mondta, András?
- Nem. Ő fiatalabbnak gondolja a fát, a környékeliek véleménye alapján.
- De szerinted nem fiatalabb?
- Nem, persze, hogy nem.
- Tehát idősebb?
- Igen.
- És pontosan háromszáznegyvenhárom éves?
- Igen.
- Háromszáznegyvenhárom?
- Háromszáznegyvenhárom.
- És András, már ne is haragudj meg, de te ezt mégis honnan tudod ilyen *pon-to-san*?
- Tudom, és kész. Ennyi.
- Aha.

Van úgy néha, hogy jobb, ha az ember csendben marad és nem szól semmit. Úgy gondoltam ez egy ilyen pillanat. Jobb nem bolygatni a dolgokat. Ha ennyi éves az a fa, akkor ennyi éves. Nekem aztán mindegy, még úgysem láttam. András pedig elég eltökéltnak tűnt. Hagyjuk hát! Tovább sétáltunk az apró Zuccotti Park fái alatt, és a lombokban gyönyörködtünk. Fiatal fák még ezek. Valószínű sokkal fiatalabbak, mint az az akárhány éves tölgy, ott a híres nagy író kertjében Nádasszögön.

- De tudod mit mondok én neked, George?
- Na?
- Egy valamiben a helyieknek viszont nagyon igazuk volt.

- Az occupy-osoknak, hogy elfoglalták korábban itt a Zuccottit?
- Nem, dehogyis!
- Hanem?
- A nádasszögieknek ott a fával kapcsolatban.
- Most akkor mégsem háromszáznegyvenhárom éves az a fa?
- Jaj, George! Nem a koráról van most szó.
- Hát, miről?
- Az alatt a fa alatt a régi nádasszögi falusiak rendszeresen összegyűltek, beszélgettek és énekeltek, de csak halkán, mert a fa nem szereti, ha hangosan beszélnek.
- Hoppá!
- Bizony, hoppá! A fa nem szerette, ha hangosan beszélnek. És ezt a helyiek mesélték a híres írónak.
- Az occupy-osok annak idején elég hangosak és harsányak voltak itt. Akkor ezek a fiatal fák szenvedtek tőlük?
- Azt nem tudom.
- Hmm...
- Mindesetre a nádasszögi tölgyfa nem szerette, ha az emberek hangosan beszélnek alatta.
- A háromszáznegyvenhárom éves tölgyfa?
- Igen, az.
- Oké.
- Pon-to-san az.

Halálos

Rengeteg vidámságnak és sok-sok szomorúságnak volt már terepe a tőzsdetermünk. Mint egy száguldó hullámvasúton, itt aztán az érzelmek rendkívül széles skáláját bejárja az ember. A siker mámorító édes örömét, a bukás és a kudarc keserű ízét, az érdektelenség szomorú szürkeségét, szóval sok mindent. A tőzsdén, és ráadásul egy ilyen intenzív tőzsderebben, mint amilyen a miénk, itt hatványozottan benne vagyunk az érzelmi centrifugában. A piac megteker, forгат, pörget, izzaszt, szárít, majd a végén szétszócsálva és megsemmisítve kiköp. Legalábbis azokat mindenképp, akik nem tudják, hogyan vegyenek részt ebben a fantasztikus játékban. Aki nem tud együtt „táncolni” a piaccal, az meghal. És néha, ezt szó szerint kell érteni. Egész egyszerűen: *nyekk.*

Az, hogy valaki teljesen ledarálja a számláját nullára, az nem egy könnyű dolog. Nem is csak annyira az anyagi oldala, hanem az érzelmi, a mentális, és a stressz oldal miatt. És aki itt, ezen a területen darálja le magát, érzelmileg, önbecsülésileg, a stressztűrő képességét tekintve, annak csúnya vége szokott lenni. Tőzsdekrachok környékén különösen. A tőzsde olyan, mint egy nagyító. Óriási méretűre nagyítja fel azt, ami bennünk van. Ha félelem van benned, a tőzsdén rettegni fogsz. Ha szerencséd van közben, és nagy pénzhez jutsz, akkor aztán még inkább rettegni fogsz, és emiatt nagyon rossz befektetési döntéseket fogsz hozni. Ha alázat van benned, akkor az fog felnagyítódni, és egy valóban alázatos tanulóvá fogsz válni a piacnak, aminek nagy tudás, óriási tapasztalat, és hatalmas profit lesz a vége. Ha önfejű vagy és arrogáns, azt fogja felnagyítani a tőzsde. Ha türelmetlen vagy, akkor azáltal fog a piac szétmárcangolni. És lehetne ezt a sort még hosszan folytatni, végig véve az emberi érzelmek, tulajdonságok, és attitűdök különböző skáláját. A tőzsde tehát egy precíz és pontos nagyító, amibe ha belenézel, akkor sokszorosára nőnek meg a dolgok. És nem mások, hanem azok a dolgok, amelyek a te saját lelkedben és a saját személyiségedben találhatók, kedves olvasó. Ez így hidd el nekem, George-nak, az öreg cápának.

- Te félsz a haláltól, George?
- Mi vaaan?
- A haláltól, George. Félsz tőle?
- Bazd meg, András, most zárt be a piac, épp hogy lezártuk a pozikat, belibbensz ide, aztán így indítasz?
- Naaa, valaki nagyon ideges... rángatózik tán a Nasdaq? ...vágta az olaj?
...vagy mi történt itt a délután folyamán, kérem szépen? Füst szagot érzek...
csak nem pénz égett itt valamelyik számlán?
- Ne szórakozz András, tényleg nem volt jó a mai nap. Menjünk inkább le a

büfébe!

- Gyerünk!

Két extra lattét kértem a kedves büfés nőtől, hab, szirup, miegymás. Egyet magamnak, egyet pedig a szentelen fiatal barátomnak. Idejön a délután végén a szellemszerű lényével aztán pimaszkodik itt nekem. Na de hogy, én félek-e a haláltól? Hát, könyörgöm?! Én, George? A Boss? A haláltól? A ha-lál-tól? Hááát... a haláltól, én george, a boss,... egyszer vége... mindennek... én, a kis gerogie fiú...vége...egyszer...halál...haaa-láááál...

- Basszus, nincs nálam se kártya, se pénz, se telefon, András, kifizetnéd a Lattét?

- Akinél nem füstöl el a pénz, annak marad Lattéra.

- Hehe.

- Na, fogjad, menjünk. Ott hátul van egy szabad asztal.

- Júj, de finom! Vééégre. Egy nehéz nap után jöhet egy extra latte.

- Nem whiskey?

- Az majd este. Meg a masszázs. Tudod, a nagy borraivalóval.

- Jól van, akkor nem füstölt ma el a teljes vagyon. Éljen George, a stop-loss király!

- Yeeehh!

Körbenéztem a büfében miközben kortyolgattuk a lattét, és az asztalnál ülő két tucat elegáns embert figyeltem. Itt a pénzvilág kellős közepén, vajon milyen napjuk volt ma? Mekkora mennyiségű pénz ment át a kezükön, akár az eladási, akár a vételi oldalon? És egyszercsak azt vettem észre, hogy nem a pénz elképesztő nagyságán tűnődöm már, hanem az életkorukon. Hány évesek lehetnek? Ott elől van pár nyikhaj, meg a középkorúak, és tessék, látok néhány hozzám hasonló, szintén pocakos hatvanfelettit is. Mennyi lehet még nekünk hátra?

- Hahóóó, George, hallasz?

- Ja, igen, persze. Mit mondtál? Vagy kérdeztél valamit?

- A halál, George. Azt kérdeztem újra, te félsz-e a haláltól?

- Hááát...

- Te izzadsz, George! Jól vagy?

- Persze-persze, semmi gond.

- Na, nem akarlak kiborítani, vagy ilyesmi. Meg kimehetünk sétálni is, ha gondolod.

- Nem, dehogyis, nem szükséges. Csak úgy tényleg elgondolkodtam most a halálról.

- És mire jutottál?

- Nem is tudom. Szerinted mennyi lehet még hátra?

- Tőlem kérdezed, George? Fogalmam sincs.

- De-de, az a gyanúm, hogy neked mégiscsak van valami fogalmad erről.

- A konkrét időpont helyett, hadd meséljek inkább valamit.

- Hadd hallom, elő vele!
- Képzeld, George, a nádasszögi híres író azt mondja erről a témáról, hogy ő menetkész.
- Mi?
- Igen. Ő menetkész.
- Mi az, hogy menetkész? Mire? Hova?
- A halálra. Ő egész egyszerűen készen áll. Sőt, valahogy úgy mondja, hogy mindig is készen állt.
- Ezt nem hiszem.
- Hiszed, vagy sem, nekem nagyon úgy tűnik, hogy ő teljesen ki van békülve a halállal. Elfogadta, megbarátkozott vele, nem küzd ellene, nem szomorítja el, és valószínű nem is fél tőle.
- Normális ez az ember egyébként, András?
- Hehehe.
- Mert értem én, hogy híres író, meg több száz éves tölgyfa, meg érzéki finomszintű szövegírás, meg minden ilyesmit megérték én, vagy legalább is azt hiszem, hogy értem, na de, hogy menetkész?! András, normális ez az ember?
- Ha a véleményemet kérdezed, szerintem igen. Vagy legalábbis nem örültebb, mint úgy általában amennyire örültek vagyunk mi emberek.
- Hát, nem tudom.
- George, ha ismerne téged, hogyan élsz és dolgozol itt New Yorkban, miket csinálsz, és mivel foglalkozol, lehet hogy pont ő hinné rólad azt, hogy örült vagy. Nem gondolod?
- Ez könnyen lehet.
- Igen.
- Szóval, akkor menetkész a fazon?
- Igen, menetkész.

Orgazmus közeli állapotban vagyok ettől a sűrű és fantasztikus lattétól, és ha az esti whiskey-re meg a masszázusra gondolok, akkor meg aztán végképp eldurran az agyam a mámortól. Hogy hagyhatnám itt a földön ezeket könnyű szívvel magam mögött? Hogyan lehetnék én menetkész? Hogyan? Komolyan mondom, ez az András olyan könyvekkel, meg olyan írókkal foglalkozik, hogy én ezt nem is értem. Ilyen dolgokra hogyan fecsérelné az idejét? Ja, hogy mert neki rengeteg van belőle, hiszen ő túl van az időn és a téren, már évszázadok óta lebeg itt a Wall Street fölött, meg még ki tudja hol. Így aztán könnyű. Az ő szellemszerű lényével. Úgy könnyű. A nagy ráérőségében minden elvont figurának a könyveit elolvassa. De én nem érek rá. Nem. NEEM! ÉN EGÉSZ EGYSZERŰEN NEM ÉREK RÁ! NINCS IDŐM! NINCS!!! IDŐM!!!!

- George, te tényleg nagyon izzadsz. Jól vagy? Ne menjünk ki a friss levegőre?
- De, igazad van, menjünk. Nem bírok itt bent maradni!

Azt hittem, hogy megfulladok. Életmentő volt, hogy kijöttünk az irodaházból. Mint egy nagy koporsó, olyan az az épület. Istenem, de jó itt kint, friss levegő, köszönöm, köszönöm!

- De, George, mondok még ennél durvábbat is.
- Mit?
- Ez az író egyszer már meghalt.
- MICSODA?
- George, te sápadt vagy, hulla fehér! Ülünk le ide a padra. Így ni. Rendben, így már jobb lesz.
- Húúh, kösz. Így már tényleg jobb.
- Lazítsd meg kicsit a nyakkendődet.
- Oké. Tessék. Húú, mennyivel jobb. Rendben leszek most már. Oké, kösz András. A Lattémat még ideadnád? Egy kis cukorszint emelés segíteni fog.
- Jobb?
- Igen, most már sokkal jobb. De, András, mit is mondtál? Hogy meghalt az író?
- Pontosan.
- ???
- Jópár évvel ezelőtt a klinikai halál állapotába került, de visszahozták.
- És te ezt honnan tudod?
- Írt róla sokat, meg interjúkban is beszélt róla.
- Meghalt és visszajött?
- Meghalt és visszajött.
- Meghalt?
- Meg.
- És visszajött?
- Vissza.
- ...
-
-
- Ne haragudj, George, én nem tudtam, hogy téged ez ennyire felkavar. Ha tudtam volna, akkor...
- ...semmi gond, András, de most jobb ha befejezzük, én pedig hazamegyek.

Az istenek asztaltársa

Mindig tudott meglepetést okozni nekünk ez az András. Egyik csendesebb délután belépett szellemszerű lényével az irodába, bólintott, köszönt, majd kedvesen mosolygott, aztán amikor elhaladt mellettem, akkor egy összehajtott lap esett ki a zsebéből. Miután lágyan szállingózva ide-oda hullámozott a levegőben a papírlap, könnyedén az íróasztalom lábánál landolt. Felvettem, aztán szóltam Andrásnak, hogy valamit elhagyott. Megköszönte, visszajött, majd szétnyitotta, beleolvasott és a homlokára csapott.

- Jaj, hát ez a társaknak írott egy régebbi levelem, amit ma még mindenképpen el kell vinnem valahová. Kösz, George, hogy emlékeztettél!
- Milyen társak? Neked vannak társaid, András? Nem csak magadban üzletelsz?
- Kicsit bonyolultabb a helyzet.
- Hogyhogy?
- Alapvetően én valóban egy magányos befektető vagyok, George. Nem kezelek alapot, nem igazgatok hedge fundot, nem vagyok tagja pénzügyi cégnek vagy intézménynek, hanem csak saját privát vagyont kezelek. Úgymond, családi magánvagyont.
- Igen, tudom. Néha kicsit irigyellek is érte. Sokkal kevesebb adminisztráció, kisebb felelősség, és sokkal kevesebb stressz. Alapvetően egyáltalán nem hangzik rosszul, sőt!
- Igen, ez így van. Nincs okom panaszra, George. És már hosszú évek óta kialakult egy szűk családi/baráti kör, akivel minden befektetési döntésemet megosztok.
- Érdekesen hangzik.
- Igen. Mint tudod, én senkinek nem javaslok semmit, nem osztok tanácsokat, tippeket és ajánlatokat, viszont ezzel a szűk körrel megosztom a befektetési döntéseimet, és annak a hátterét.
- Ez mit takar pontosan?
- Amikor fennáll egy olyan piaci körülmény, amiben meghozok egy befektetési döntést, akár a vételi, akár az eladási oldalon, akkor valós időben, pár perc múlva tájékoztatom ezt a szűk kört arról, hogy mit léptem. Megírom nekik, hogy vétel volt vagy eladás, és milyen mennyiségben. Ezen felül pedig megírom nekik a döntésem okát, hátterét, miértjét. Így aztán nagyvonalakban képbe kerülnek, hogy az aktuális piaci szituációban épp mit cselekszem. Ezáltal ők is tudnak mérlegelni, és ezeket az információkat be tudják építeni a saját döntési folyamataikba.

- Aha, értem.
- Néhány havonta pedig tájékoztatom őket a portfólióm állapotáról, arányairól és értékéről, fontosabb hírekről, eseményekről, ilyesmikről.
- András, ez nagyon jól hangzik. És ez van ezen az elhullajtott papírlapon? Vagy valami ilyesmi?
- Igen. Egy régebbi részvényesi közgyűlésnek a privát feljegyzései vannak benne. Néhány személyes gondolatot fogalmaztam meg akkor, majd átküldtem nekik. Most el kell vinnem egy helyre. Amikor elmegyek egy cég közgyűlésére, akkor néha írok kisebb-nagyobb beszámolót az eseményről ennek a szűk körnek. Most elővettem ezt a régi levelet, mert egy görög filozófus olyan remek gondolata van benne, amire fel akarom hívni valakinek a figyelmét.
- Ha nem veszed tolakodásnak, beleolvashatnék?
- Persze, nem gond.
- Kösz!
- Itt lesz, a levélben megtalálod az idézett sztoikus filozófus részletet. Ajánlom neked is a figyelmedbe, George!
- Lássuk!

~ ~ ~

Feljegyzések a közgyűlésről (privát levél, részlet)

...Warren Buffett munkássága lenyűgöző, sokat tanultam tőle. A témához szorosan kapcsolódó másik lenyűgöző személy, Mr. Buffett befektető társa, Charlie Munger. Tőle is sokat tanultam. Mr. Munger többször is említ egy sztoikus görög filozófust, Epiktetoszt. Álljon most itt egy rövid részlet tőle.

Epiktetosz mondja:

"Emlékezz erre: az életben úgy kell viselkedni, mint a lakomán: körülhordoznak egy tálat, - éppen hozzád ér, - nyújtsd ki a kezéd és szerényen vedd belőle. Ha elmegy melletted, ne állítsd meg! Ha meg nem jön, ne fürkészs utána sóvár tekintettel, hanem várj türelemmel, amíg hozzád ér! Így viselkedj a gyerekekkel, az asszonnyal, a hivatalokkal, a vagyonnal szemben is, s méltó leszel arra, hogy az istenek asztaltársa légy. Ha pedig az eléd tett ételekből nem veszel, hanem eltekintesz fölöttük, akkor nemcsak a lakomájukon veszel részt, hanem együtt fogsz uralkodni az istenekkel."

Az epiktetoszi magasságokat csupán messziről szemlélve választottam ki egy jóképű rántott húst a közgyűlés után fent az étteremben, majd helyet foglaltam a teraszon egy kellemes helyen a fák alatt az árnyékban.

Néhány perc múlva az irodapark egyik nagy bérlője, - egy szoftvercég - és annak új igazgatója foglalt helyet tőlem kicsit arrébb, két amerikai úrral. Ekkor, úgy elméláztam a rántott hús fölött. Persze nem azon, hogy jó választás volt-e mellé az uborkasaláta, mert persze hogy az volt, ezt még Epiktetosz sem vitatná. Rántott húshoz az a tökéletes. A helyzet szimbolikáján tűnődtem inkább.

Itt ülök ezen a csodás napon a Duna-parti Szilícium-völgyben, az irodapark elnöke épp most tájékoztatta a részvényeseket a jövőbeni magasabb osztalék esélyeiről és a profitnövekedésről, miközben a fák gyönyörűen nőnek, újabb irodák épülnek, és egyre több a bérlő. Az egyik nagy bérlő igazgatója, Viktor, az amerikaikkal élvezzi a napot itt az étterem teraszán, miközben az országot meg egy másik vezető, szintén Viktor plakátjai árasztják el, rajta egy másik amerikaival. Nem tudom ki fog itt nevetni a végén...

Mindenesetre nekem úgy tűnik, hogy a Kárpát-medence az utóbbi években ész nélkül zuhan, talán már nem is a szocializmusba, hanem vissza, valamifajta sötét feudalizmusba. Vagy ki tudja hova...

És akinek van szeme, ekkor tudja csak igazán értékelni az ilyen helyeket, mint ez a óbudai fantasztikus irodapark. Apró oázis ez a sivatagban. Üdítő és reményteljes, már csak a látványa, a létezése is. Pláne ha az ember még részese is lehet részvényesként. Vagy akár munkavállalóként, bérlőként, szomszédként, vagy bárhogy. Van még pár ilyen hasonló, reményteljes kis közösség Magyarországon. De azért mégiscsak több kéne. És remélem az oázisok fognak nevetni a történet végén. A maguk csöndes és derűs, bölcs módján. „Smart” módon, ahogy a művelt 21. század mondaná.

Ilyen tűnődések közepette értem az irodaparkban eltöltött ebédem végére. Az elnök úr, Charlie Munger, Epiktetosz, és az elégedett bérlők után arra jutottam a politika és a filozófia magaslatain szédelegve, hogy a legjobb amit tehetek mielőtt még visszasuhanok Bécsbe, ha kinyújtom kicsit a pillanatot, élvezem a napot és a parkot, és elfogyasztok még egy csésze finom, csokis cappuccinot."

~ ~ ~

- András, ezt a politikai utalásos részt nem nagyon értem.
- Nem baj. Akiknek annak idején elküldtem, azok értették. Nem is ez a lényeg, hanem most inkább a sztoikus filozófus gondolataira érdemes koncentrálni.
- Igen, az valóban elég különös.
- George, figyelj, olvasd föl légy szíves újra hangosan.
- Oké, de...
- ...várj egy picit, leülök, úgy, rendben, figyelek.
- Mehet?

- Persze, George, jöhet! Ne magadban olvasd. Lassan és hangosan!
- Oké.

Epiktetosz mondja:

"Emlékezz erre: az életben úgy kell viselkedni, mint a lakomán: körülhordoznak egy tálat, - éppen hozzád ér, - nyújtsd ki a kezed és szerényen vedd belőle. Ha elmegy melletted, ne állítsd meg! Ha meg nem jön, ne fürkészd utána sóvár tekintettel, hanem várj türelemmel, amíg hozzád ér! Így viselkedj a gyerekekkel, az asszonnyal, a hivatalokkal, a vagyonnal szemben is, s méltó leszel arra, hogy az istenek asztaltársa légy. Ha pedig az eléd tett ételekből nem veszel, hanem eltekintesz fölöttük, akkor nemcsak a lakomájukon veszel részt, hanem együtt fogsz uralkodni az istenekkel."

Talmudista utcasarok

Napsütéses tavaszi délután volt, amikor az egyik ügyfelünkkel a Central Parkban találkoztam. Ilyesmi is előfordult néha. Kávé, séta, napsütés, árnyékos park, és az üzlet. Ilyen környezetben igazán kellemes pénzről beszélni. Ráadásul a különösen nagy pénzeokről. Ez az ügyfelünk ilyen volt. Nagy pénze feküdt nálunk a hedge fundban, amit nem is kívánt egyhamar kivenni. Biztos helyen volt a tőkéje, elégedett volt a hozammal, és az a típusú ügyfél volt, aki értette is, hogy mit csinálunk. Ezért könnyen át lehetett vele beszélni a piaci stratégiánkat is. Félévente találkoztunk itt Manhattan szívében a Central Parkban, vagy ha borúsabb idő volt, akkor egy elegáns étteremben. Kedveltem az ilyen ügyfeleket. Türelmes és okos. Nagyon okos! Ezeken a találkozókön két-három órát beszélgettünk a piacokról, stratégiáról, néha egy kis politika, néha egy kis baseball. Aztán kézfogás, és mindenki ment tovább a saját útján. Ez történt most is. A fák lombjai alatt átbeszéltük az elmúlt időszakot, a jövő terveit, aztán kézfogás és távozás.

Ráérősen sétáltam még a parkban, amikor az egyik padon Andrászt láttam üldögezni. Megörültünk egymásnak, és mivel aznapra már egyikőnknek sem volt semmi dolga, csatlakozott hozzám, így aztán együtt sétáltunk és beszélgettünk. Madarak csicseregtek a fejünk fölött lévő lombokon, és a hatalmas parkban gyönyörködtek. András érdekes témákat hozott elő most is, amibe annyira belefeledkeztek, hogy szinte észre sem vettük, hogy a park egyik kijárata felé haladunk. Kis ösvényeken elmentünk egy játszótér mellett, amit a Toll család ajándékozott a Central Parknak, majd hamarosan kiértünk a parkból. Kint találtuk magunkat az utcán, és valamiért csak úgy ösztönösen bekanyarodtunk balra, majd tovább sétáltunk a járdán. Mellettünk baloldalon a park kőfala mellkas magasságig, fölötte pedig még mind ott voltak a fák dús lombjai és a bokrok, azok figyelték türelmesen utunkat. Amint az első sarokhoz értünk, András megfogta a könyökömet és megállított.

- George, nézd azt!
- Mit?
- Menjünk át zebrán és megmutatom.

A Central Park West és a 84. utca sarkán álltunk. Vártunk a forgalomra, majd amikor megálltak az autók, akkor a Central Park felőli oldalról átsétáltunk a zebrán a 84. utca sarkára, és András ismét megállított, majd felmutatott az utcatáblára.

- Azt nézd, George, látod azt a három táblát azon az oszlopon?
- Igen, a két barna különböző irányba mutat, és van ott egy zöld is.
- Bizony. A barna táblákon az utcanévek vannak, amik kereszteződésében most állunk: *Central Park West*, a másik pedig a *W 84 St*. A zöld tábla pedig ez az

Elie Wieselről elnevezett utcasarok.

- Igen. Ééés?

- George, te nem ismered Elie Wieselt?

- Még sosem hallottam róla.

Ha András hordott volna órát, akkor szerintem ez lett volna az a pillanat, hogy az embereknek azzal a bizonyos szokásos óránézési mozdulatával felemeli a kezét és kérdőn rátekint a csuklóján lévő időmérő szerkezetre, hogy megbizonyosodjon arról, az Univerzum Nagylelkű Törvényei vajon biztosítanak-e neki még elég időt ahhoz, hogy felvilágosítson egy magamfajta tudatlan tőzsdést. Ez az időre vonatkozó kérdő tekintet suhant át egy pillantra az arcán, meg egy mélyről jövő sóhaj. A következő másodpercben körbenézett, majd reménnyel telve és lendületesen újra megfogta a könyökömet, és mondta, hogy menjünk vissza a zebrán ismét az utca túloldalára, a Central Park széléhez. A kökerítésnél ott vannak azok a remek zöld padok, ahová leülünk, és mindent meg fog magyarázni. Így tettünk tehát, visszamentünk a zebrán és kényelmesen helyet foglaltunk az egyik padon. Hátunk mögött a park fái, szemben velünk pedig az út túloldalán az a bizonyos tábla. Úgy éreztem hosszú délutánunk lesz, és jelentőségteljes dolgok fognak elhangozni.

- Nos, George, kezdjük. Tehát Elie Wiesel.

- Oké. Biztos remek fickó lehetett, ha itt a Central Park mellett egy sarkot elneveztek róla.

- „Remek fickó” helyett most még így az elején inkább úgy mondanám, hogy egy nagy gondolkodó.

- Igen?

- Igen. Képzeld, George, Elie Wiesel magyar származású.

- Hoppá! Akkor ezért áll hozzád annyira közel.

- Nem igazán emiatt. Ezt inkább, csak mint érdekességet említettem.

- Hanem? Mi fogott meg benne?

- Amit ír, amiről ír, és ahogy ír.

- Na, mesélj!

- Mint említettem magyar, de Romániában élt Máramarosszigeten egy ortodox zsidó családban. Aztán jött a Második Világháború...

- ...és a holokauszt?

- Igen. Végülis ő túlélte a koncentrációs tábor borzalmait, aztán a háború után Párizsba került, sokáig ott élt, de végül átjött ide New Yorkba.

- Aha.

- Egyébként a nádasszögi író is írt a családjának azon részéről, akik a zsidóságnak az ortodox, misztikusabb ágából származott. Érdekes történeteket említ az önéletrajzi könyvében.

- Értem.

- Na, de térjünk vissza Elie Wieselhez és New Yorkhoz.

- Mit is csinált ő itt tulajdonképpen?

- Írt, tanított, gondolkodott, előadásokat tartott. 1986-ban pedig Nobel béke-

díjat kapott. Egy nagytudású, igazán finomlelkű ember.

- Milyen témákban írt?

- Ő haszid zsidó, ezáltal talmudista témákat dolgozott fel, és természetesen emberi, társadalmi, politikai dolgokat.

- Értem.

- Van egy könyve, amit többször is olvastam. Most, hogy itt ülünk ezen a róla elnevezett sarkon, olyan mintha kicsit meg is elevenedne az ő haszid szellemisége. Olyan, mintha kicsit talmudista légkör ereszkedne most erre az utcasarokra. Érzed, George?

- Hogy őszinte legyek, nem. Semmit sem érzek. Maximum a fák és a bokrok kellemesen hűvös illatát innen a hátunk mögül. De elhiszem neked ezt a haszidik-talmudikot, vagy mit, ha te mondod.

- George, nem haszidik, hanem haszid. A zsidóságon belül az egy irányzat, és nem talmudik, hanem Talmud. Az pedig zsidó szent könyv. Egyfajta enciklopédia, irodalom, szokásjog, egy nagy gyűjtemény.

- Értem, tehát ezt írta ez a romániai magyar haszid zsidó Elie Wiesel.

- Nem, dehogy is, George! Jaaaj. Elie Wiesel nem a Talmudot írta. Azt sok száz évvel ezelőtt írták nagyon sokan. Egy kollektív könyvsorozatnak mondható, amit hosszú évek alatt írtak, csiszoltak, tökéletesítettek. De ezt nem Elie Wiesel írta. Ő magáról a Talmudról írt, meg a zsidó hagyományról, kultúráról, tanulságokról és szépségekről.

- Oké, így már világos. És akkor melyik az a könyve, amit többször is olvastál?

- *Elie Wiesel: Bölcsék és történeteik. Bibliai, talmudista és haszid mesterek arcképei.*

- Érdekes cím. Jól hangzik.

- Kétszer vagy háromszor olvastam. Nagyon megfogtak benne a bibliai történetek és a személyiségek, de különösen az, ahogyan azt Elie Wiesel bemutatja.

- Miért? Mitől olyan különleges az ő leírása?

- Mindjárt elmondom, de előtte két kis részt hadd idézek az előszóból, csak hogy nagyjából képbe kerülj a könyvet illetően.

„Ez a haszid irodalom egyik legszebb története, mert a hit és a tudás erényét egyaránt kiemeli. A tanulás, amely legalább annyira kötelezettség, mint szenvedély, saját tanári és írói törekvésem alapja is egyben. Tanáraimtól tanultam meg állandó bűvöletben élni és buzgalommal olvasni és újraolvasni szent szövegeinket. Ám nem az olvasás az igazán helyénvaló szó. A héber mikra szó 'olvasni' jelentésű a magyarban, de 'odafordulni'-ként is fordítható. Miközben egy bibliai fejezettel foglalkozunk, annak hívására, értelmezésére válaszolunk, feltárjuk többretegű jelentéseit, melyek némelyike egy csapásra érthető, mások viszont káprázatos titokba burkolóznak.”

- Tudod, George, ez a fajta hagyomány, ami a tanulást, a tudást, az ismeretszerzést, a többretegű jelentések feltárását jelenti, ez engem nagyon megfog. Ez az attitűd jelentős, előrevivő, már-már misztikus, isteni, de mégis

nagyon emberi.

- Úgy látom, hogy itt tényleg jelentős témákról és egy fontos gondolkodóról van szó.

- Igen, George. Ez a helyzet. De várj, még egy rövid részt elmondok, hogyan folytatja Elie Wiesel az előszóban ezt a gondolatsort.

„Ugyanez vonatkozik a Talmud iránti szeretetemre is. Az inspiráció és a csoda örökös forrását jelentő Talmud végigkísérte a zsidó népet több mint kétezer éves száműzetése során, mintegy enyhítendő szenvedéseit. Miként a Tórának nincs kezdete, úgy a Talmudnak vége nincs. A tudósok minden egymást követő nemzedéke hozzájárult gyarapodásához és erejéhez.

Igen, a Talmud, és párbeszédeink ereje. Azt is mondhatnánk, a Talmud nem egyéb, mint a mesterek és tanítványaik, valamint maguk a mesterek közt zajló végtelen viták sorozata. Ám szépsége abban a tiszteletben rejlik, amellyel valamennyien egymás felé fordulnak, különösen akkor, amikor két tábor ellentmond egymásnak a törvény és alkalmazásának értelmezése fölötti ügyekben. A Talmud világában a többség és a kisebbség azonos joggal rendelkezik véleményalkotásra, a vélemény megvitatására. És a csodálatra.”

Ezek után hosszan ültünk és hallgattunk. Mögöttünk a Central Park délutáni hangjai szűrődtek át a fákon és a bokrokon. Gyerekek nevetése és sivítása, rollerek vagy gördeszkák suhanása, itt-ott telefoncsörgés, halk beszélgetés, hangos röhögés, néha mély hangú öblös New York-i szleng. Mi pedig csak ültünk csöndben a sötétzöld padon. Előttünk feküdt a Central Park West kétszer kétsávós útja. Jöttek-mentek rajta az autók, mindenki igyekezett valahová. Átláttunk a túloldalra, ahol merőlegesen becsatlakozott a kétszer kétsávba a 84. utca. És ott volt a sarkon azon a bizonyos rúdon a két barna utcatábla társaságában a zöld kis tábla is, ami Elie Wiesel nevét örököltette meg. Jólesett a csönd. Csak ültünk és figyeltük a körülöttünk áramló világot. Pár perc múlva aztán András ismét megszólalt.

- Figyeld, George, így fogalmaz Elie Wiesel: *„Miként a Tórának nincs kezdete, úgy a Talmudnak vége nincs. A tudósok minden egymást követő nemzedéke hozzájárult gyarapodásához és erejéhez.”*

- Ühüm.

- Tudod, George, szerintem szédítő ez a két mondat.

- Hogy érted?

- Szédítő az a tágasság amiről beszél, és a mélység, amit ez rejt. A Tórának nincs kezdete, a Talmudnak pedig nincs vége...

- Folytasd.

- George, itt vagyunk ebben az útkereszteződésben. Két út találkozásánál ülünk. Haladnak az emberek valahonnan valahova.

- Igen.

- Mi pedig itt ülünk az idő és a tér egy találkozási pontján. Ha jobbra-balra tekintünk, valameddig beláthatunk Central Park West forgalmába,

eseményeibe és történéseibe. Talán még valamifajta tanulságot is levonhatunk a látott dolgokból.

- Igen? És? Folytasd!

- Aztán valameddig beláthatunk a 84. utcába is. Láthatjuk a fákat, a két oldalt parkoló autókat, és azokat is akik onnan jönnek, majd kikanyarodnak ide elénk. George, ez egy isteni csoda, ám mégis csupán egy egészen kis töredéke ez az életnek.

- Kétségtelenül az. Egy egészen kis töredék.

- Most képzelj azt, hogy kitágul a horizont a térben és az időben. Sokkal több mindent láthatunk be. Természetesen még mindig nem a teljesességet, hiszen valószínűleg az csak Isten kiváltsága, szóval képzelj el, hogy egy sokkal nagyobb térbe látunk be: *a Tórának nincs kezdete...*

- Most, hogy így ezt mondod András, így már tényleg szédítő.

- Nincs kezdete a Tórának, tehát nagyon-nagyon a mélybe nyúlnak a kezdetekre vonatkozó szövegek. És visszanézve, az innen odáig tartó eseményekben is rengeteg résztvevő, történet, mitológia és mítosz van, temérdek szereplő, az emberiség tudatosságának és az Istennel való kapcsolatának különböző útjai és állomásai...

- ...ha így folytatod, még szédülni is fogok, András, lassíts!

- Rendben.

- Kösz.

- Arra, próbáltam csak utalni, hogy olyan csodálatos hagyomány és ismeretgyűjtemény ez, aminek csak az egyik, a múltra vonatkozó oldala is szédítő és lenyűgöző. Azonban mi itt ülünk a jelenben, az útkereszteződésben, és amin keresztül kitekintve a jövőbe is láthatunk valamelyest, még ha csak kicsit is. Például látom, ahogy ez a sárga iskolabusz elhaladt most előttünk és távolodik, valószínűsítem, hogy a jövőben, a következő pár percben menni fog tovább egyenesen. Sőt, amikor felállunk majd a padról, és elindulunk, akkor mi magunk is aktív részesei leszünk a jövőépítésnek. Tehát ezt a végtelen múltba nyújtózó hatalmas hagyományt, mi itt a jelenben görgetjük, építjük, valamilyen módon visszük tovább.

- A Tórát meg a Talmudot?

- Dehogyan George! Vagyis hogy, kicsit talán azokat is. Az emberiség összes ilyen jellegű örökségét!

- Miiit?

- George, szerinted a hinduknak nincs ilyen mélységű hagyománya? A kínai kultúrának, vagy az egyiptomiaknak?

- András, ne fokozd, tényleg szédülni fogok. Az én hátam nem bír el ilyesmit. Ekkora terhet hogy cipelek innen a Central Parktól majd vissza a Wall Streetig, a hedge fund-ba?

- Hehe, jól van. Mondok azonban még valamit!

- Jöhet!

- Most itt jól kitágítottuk a múltba tekintő lencsét, és ez egy szédítő időutazássá vált, azt képzelj viszont el, amikor Elie Wiesel nemcsak kitágítja ezt a lencsét,

hanem néha végtelen lassúságra kapcsolva az egészet, egyszercsak szinte mozdulatlanra merevedve megáll egy adott pillanatnál.

- Hoppá! Mire gondolsz?

- Ebben a könyvben, amiről beszélek, különböző történeteket vesz nagyító alá.

- Hogyan néz ez ki?

- Például elővesz egy régi bibliai történetet, amit nagyjából elmesél az olvasónak, ahogy az a Bibliában áll.

- Aztán?

- Aztán szépen lassan, türelmesen és megfontoltan, bizony-bizony elkezd a történet egészen mélyére lemenni. Leás a dolgok mélyére, mint egy archeológus, vagy mint egy pszichológus. Mozgatórugókat keres, motivációkat, lélektant és kétségeket, megfjtéseket és újabb kérdéseket, tanulságokat és bölcsességeket.

- Nahát!

- Ráadásul nem csak egyedül csinálja ezt.

- Hanem, kikkel?

- George, ezek a bibliai történetek olyan régiek, hogy szinte minden tudós és rabbi generáció végigtanulmányozta már ezeket. Újabb és újabb korok gondolkodói töprengenek ezen történetek tanulságain, és természetesen a véleményüket sokszor írásba is foglalták, vagy megőrizte azt a szóbeli hagyomány. Mai szóval élve, azt is mondhatnánk, hogy ezek körül a történetek körül erős komment szekció van.

- Ááá, mint a facebook-on, a twitter-en, meg a neten a hírek alatt.

- Igen, csak az idő és a hagyomány, az bizony egy szigorú őrlőgép, és csupán azok a kommentek maradtak fent, amelyekben érték és megfontolandó gondolat volt. Tehát az évszázadok letisztították a komment szekciót, és csak a leglényegesebb vélemények maradtak fent. És Elie Wiesel ezeket veszi elő. Könyvében bemutatja, hogy a korabeli bölcseknek miként különbözött a véleménye, mondjuk egy-egy biblia történet és a tanulsága, a titka és a megfjtése kapcsán a többiekétől.

- András, ez így aztán még izgalmasabbnak hangzik!

- Az is! Olyasmi a könyv, mint egyfajta bölcsek párbeszéde, ahol Elie Wiesel az idegenvezető, és bemutatja az olvasóknak, hogy például milyen véleménykülönbségek jöttek elő Mózes testvére Áron, és az ő két fiának a halála kapcsán. Különböző vélemények, vita, párbeszéd, esetleg egyetértés. És mindebből rengeteg tanulság levonható. Ráadásul Elie Wiesel is hozzáteszi a saját maga meglátását. A történettel kapcsolatos érzéseit és gondolatait. Tényleg mélyre leás.

- Ez igen!

- Ráadásul, George, úgy képzelj el, hogy Elie Wiesel egy nagyon is emberi vitapartner, egy nagyon humánus és együttérző gondolkodó. Nem egy acsarkodó típus, hanem tényleg szelíden vezeti körbe az olvasót a felmerült történetekben és a tanulságaikban.

Észre sem vettük, de lassan halványodni kezdtek a fények. Esteledett. A forgalom megállás nélkül áramlott a Central Park West és a 84. utca sarkán. Járókelők, biciklisek, autósok, néha egy-egy busz. Mindenki áramlott az időben és a térben valahová. Mi pedig csak ültünk, és még hosszan beszélgettünk az emberiségről, a Bibliáról, Európáról, Amerikáról és Ázsiáról. A tőzsde nem került szóba. És most nem is hányzott. Itt a padon olyanok voltunk, mintha kiszakítottuk volna magunkat a földi világ áramlásából egy időre, mintha egy különálló kis burokból léteztünk volna akkor és ott. Azon a bizonyos elmélyült talmudista utcasarkon.

Over the Top

Hatalmas röhögés keltette Andrást a délutáni szunyókálásból az irodában, amikor egy különös poszter köré gyűltek össze a kollégák. Nagyot röhögtek, vihogtak, egymást lökdösték, emiatt András kicsit nyűgösen kelt. Lassan tápázkodott fel az elegáns bőrkanapéről, aztán odament a csoporthoz, hogy megtekintse min nevetnek az egybegyűltek. Körben álltak és egy régi moziplakáton csodálkoztak, ami egy szekrény mélyéről került elő. Több, mint 30 éves lehetett, kicsit meg is volt már gyűrve, a színei pedig megkopva. Talán már múzeumban lenne a helye. A 80-as évek végén lehetett itt az irodaházban kifüggesztve valahol, és így maradt meg aztán az egyik szekrény mélyén. Moziplakát a kor egyik ikonikus alakjával: Sylvester Stallonéval. Ó, a nagy hős, Sly maga. Itt a traderek közül is emlékeznek még rá páran, viszont most sem hagyja még magát elfeledtetni az öreg színész, de azért már nem a régi fényében tűndököl. Bár, ha belegondolok, sok 70 fölötti nyugdíjas szeretne így kinézni, meg ilyen állapotban lenni, mint az öreg Rocky.

András is beállt a körbe, hogy megnézze a plakátot, ami Stallone egyik korabeli moziját hirdette, azt a bizonyos szkanderes filmet: *Over the Top*. A kritika nem volt túlságosan lenyűgözve tőle, de azért mégis mindenki emlékszik rá, mégis mindenki tudja miről van szó. A kamionos hős, aki a fiáért küzd, és aki szkanderversenyekre jár. A szokásos klisé: a kisember küzdelme, nyers erő, elszántság, izmok, érző szív és kőkemény akarat, ésatöbbi, ésatöbbi... Sztoriztunk és nosztalgiáztunk emiatt egész délután a tőzseremben. A piacon nem voltak erős trendek, nem voltak nagy mozgások, így aztán jutott idő bőven a mozis emlékekre. *I'll be back*. És a többi nagy klasszikus mondat a 80-as és 90-es évekből. András is ismerte ezeket a filmeket, mondta, hogy annak idején nézte őket. Együtt ismételtük a legendás párbeszédet és jeleneteket. Akció, horror, vígjáték, szóba került sok-sok film. Aztán lecsengett a délutáni nosztalgiázás öröme, visszakerült a plakát a szekrénybe, és a kollégák is szépen lassan hazamentek. Andrással mi még ott maradtunk egy kicsit. Nekem is volt időm, ő sem sietett, így aztán beszélgettünk még a filmekről, és magáról az életről.

- Különös dolgot juttat eszembe ez a filmcím, George.
- Melyik?
- A *Túl a csúcson*.
- Igen, láttam rajtad délután, hogy megérintett. Tetszett a film?
- Persze, nagy kedvencem volt Stallone nekem is, azonban egy másik dolgot is eszembe juttat ez a cím. Van egy téma, amivel már vagy 10-15 éve foglalkozom.
- Mesélj! Mi az?

- Úgy fogalmaznám meg röviden és tömören: *a csúcsszint-jelenség*.
- ???
- Régóta foglalkoztat már ez. Az élet különböző területein látom a megjelenését, és nagyon tanulságos dolgokat lehet levonni belőle.
- Csúcsszint? Az élet különböző területein? András, kétségtelen, ahová esti masszázssra járok, ott is van a „szeánsznak” egy sajátos csúcsszintje. Hehe...
- Most nem erre gondolok, George. Komolyabb szintekről beszélek.
- Oké. Mondd!
- A közgazdasági könyvek írják, hogy még a cégeknek is van egyfajta életciklusuk. Kis cédként indulnak, komolyabb vállalat lesz belőlük, majd aztán még nagyobb behemót vállalatbirodalmak, majd elér a tevékenysége egyfajta tetőzést, aztán hanyatlás, zsugorodás jön, és a vége a megszűnés, felvásárlás, vagy ilyesmi.
- Igen, emlékszem a tanulmányaimból erre. Meg látunk is erre példát nap, mint nap, akár itt a tőzsdén is. De hát olyan ez, mint az emberélet. Csecsemő, gyermek, tinédzser, felnőtt középkor, időskor, agg öreg kor, aztán, tovább jaj, ne is folytassuk.
- Igen, pont olyan ez, mint egy ember élete.
- És, mi a tanulság?
- Várj még, George. Figyeld meg, hány helyen van hasonló! Pl. egy színész karrierjében. Egy divathóbortban, vagy akár egy politikai mozgalomban.
- Igen, kétségtelen, igazad van. Elindulnak, aztán elérnek egy csúcsszintet, majd hanyatlanak.
- Ez a nagy kép. Azonban, ha közelebbről megnézed, magához a csúcshoz is hullámokon keresztül vezet sokszor az út.
- András, mint a tőzsdén a trendek!
- Pontosan.
- Tehát, hullámhegyeken és völgyeken keresztül halad az út felfelé a csúcsig. Azonban amikor ott állsz a tetőn, miből gondolod, hogy ez az utolsó és legnagyobb csúcs, amit elértél? Honnan tudod, hogy nem vár-e még egy magaslat?
- Nem tudom. Mi a válasz?
- Hamarosan egy esetleges válaszhoz is el fogunk jutni, addig azonban nézzük ezt meg közelebbről!
- Oké.
- Vegyük egy ember karrierútját.
- Vegyük.
- Akár üzleti, akár művészi pálya, akár bármi. Mondjuk 20-25 évesen elér egy nagy eredményt. Van akinek ez a csúcshoz az életében, és utána már meg sem közelíti ezt. Van olyan viszont, aki 10-15 év múlva még nagyobb eredményt ér el. És lehet hogy neki ott lesz a csúcshoz. De vannak olyanok, aki ezekre az elmúlt évtizedekre alapozva 50-60 évesen érnek el, akár az Oscar-díjig, akár a Nobel-díjig, vagy egyéb magaslatokra, legalábbis a saját csúcshozintjukra.
- Aha. Kezdem kapizsgálni mire akarsz kilyukadni.

- George, a múltkor beszéltünk Warren Buffetről. Szerinted neki mikor volt a csúcsszintje? Legalábbis a szakmai életét tekintve.
- Fogós a kérdés. Nem tudnék most így hirtelen rá mit mondani.
- A munkáját tekintve szerintem most van a csúcson, így a 90-en túl!
- Hoppá!
- Bizony. Charlie azt mondta egyszer, hogy Warren a legjobb, a legjövödelmezőbb, és minden szempontból a legjelentősebb döntéseit 60 éves kora után hozta meg. Ízlelgesd ezt egy kicsit, George! És azóta a befektetési cégük és döntéseik még nagyobb magaslatokra kapaszkodtak!
- Mondasz valamit. Tehát van olyan, akinek a csúcsszintje 20 évesen jön el, van akinek viszont 40 évesen, van akinek pedig akár 60, vagy 80 évesen.
- Minél többet tanulmányozom ezt a kérdést, annál inkább így látom.
- Van benne valami.
- A múltkor a mentorod érkezett meg ide az irodaházba helikopterrel, azt mondtad, hogy ő 80 fölött jár.
- Igen.
- És csúcsszinten van az életében?
- Abszolút!

Ekkor elgondolkoztam egy pillanatra. Visszaugrottam az időben a 80-as évek végére, Stallone mozijaihoz. Akkor még fiatal volt a hedge fund cégünk, azonban már akkor nagy sikereket értünk el. Abszolút a csúcson voltunk. Természetesen más feltörekvő fiatalokkal együtt. Közülük azonban sokan kihullottak. Pláne a 87-es tőzsdekrach környékén. Akkoriban néhányan hatalmas pénzt kerestünk, mások azonban elhullottak. Kivégezte őket a pénzügyi dzsungel. Vagy önmagukat végezték ki, saját arrogáns kardjukba dőltek bele és kivéreztek. De a dotcom lufi is megtizedelte az iparágat rendesen. Amikor a semmitmondó cégek árát büszkén és boldogan az egekbe fűjták. Idióták! Aztán nem győztek nyüzszíteni, amikor ezeknek a lufiként felfűjt értékeléseknek a nagyja kidurrant, és elvesztették a 80-90%-ukat. Mekkora hübrisz, és aztán mekkora alázás! A piac a legnagyobb igazságtévő. Néha kicsit késik, de helyére teszi a dolgokat. Hogy is mondta Buffett? „*Minden lufira vár egy türelmes gombostű.*” Óriási mondas ez az öregtől. Aztán megérkeznek az újabb generációk a piacra, és ők azt hiszik, hogy most minden más lesz. Nem véletlenül tartja a mondas errefelé, hogy a Wall Street legveszélyesebb négy szava: *This Time Is Different*. Akik elhiszik, hogy most minden más lesz, és őszintén belehisznek egy lufiba, egy felfűjt és légnemű örültségbe, előbb-utóbb szembetalálkoznak azzal a bizonyos kíméletlenül éles gombostűvel, aztán BAMMM! És egy álom szertefoszlik. A rutinosak tudják már, hogy a történelem még ha nem is pontosan ismétli önmagát, de rímmel a múltra. Érdekesebb ezek az események, ahogy hullámoznak egymás után. *Over the Top*. Milyen kiváló címválasztás! Ezek a csúcsszint-élmények tényleg elgondolkodtatóak. Mond ez az András valamit, hiszen a 80-as évek csúcán mi is azt hittük, hogy abszolút a toppon vagyunk, és nem is sejtettük, milyen magasságok várnak még ránk. Volt akinek tényleg a csúcs volt ott, aztán mély lejtő következett, mi pedig itt a hedge fundnál újabb magasságokat értünk el aztán. Hmm... Érdekes.

- Menjünk tovább, George!
- Menjünk.
- Amikor a csúcsszinten van a szituáció, akkor sokszor elindul egy hanyatlás.
- Ja, mint a chartokon. Trendváltás. De az is lehet, hogy csak egy kis korrekció jön, és megy tovább a trend, nem?
- De. És pont ez a lényeg.
- Mi?
- Hogy, csak egy kis korrekció van, vagy teljes trendváltás?
- Aha... Folytasd!
- Amikor elindul a lefelé tartó mozgás, akkor még nem biztos, hogy egyértelműen tudod, hogy mi van. Úgy értem, hogy nem vagy benne biztos, hogy végleg magad mögött hagytad-e a csúcsszintet, vagy vissza tudsz-e majd térni a korábbi magaslatokba, esetleg meg is tudod haladni azokat.
- Kétségtelen, a legtöbbször nem tudhatod ezt.
- Igen. Na már most minél erősebb és hosszantartóbb a hanyatlás, annál nehezebb lesz visszakapaszkodni.
- Ahogy mondod, András, hiszen a 80-as évek színész sztárjaiból is sokan mára teljesen eltűntek, míg Stallone még most is, ha nem is a topon van, de elég stabilan tartja magát.
- Bizony! És itt a lényeg, hogy meg tudod-e változtatni a lefelé menő trendet, vissza tudsz-e kapaszkodni, vagy sem.
- Azért ez a szerencsétől is függ, nem?
- Persze, igen, a szerencsének is jelentős szerepe van mindig, de azért a legtöbbször mégiscsak arról szól a dolog, hogy te mit teszel bele a folyamatokba. Aztán vannak ennél mélyebb mozgatórugók is, de erről majd kicsit később.
- Tehát azt mondod András, hogy van aki nekimegy és megfordítja a hanyatló trendet, és új csúcsokra löki magát.
- Igen. Ehhez azonban jelentős energiákra, bölcsességre, és új képességekre van szükség. Mint amikor a múltkor arról beszéltünk, hogy valaki túllép a mesterén. Az is valami ilyesmi. Túlmész egy korláton. Túljutsz egy mentális, szakmai és egyéb korláton. Ehhez azonban óriási erőket kell tudni megmozgatni, nagy bölcsességre van szükség.
- Elhiszem.
- Most képzelj el, hogy Buffett mennyi változáson és kihíváson ment át az elmúlt évtizedekben, hogy ide eljutott, hogy újabb és újabb magasságokat ér el.
- Lenyűgöző az útja, az biztos!

Újra csend lett. Emésztettük az elhangzottakat. Lassan ránk sötétedett, és ismét csak New York éjszakai látványa köszöntött be az ablakon. Szédítő ez a milliányi apró fénypont a távolban, a lakó- és irodaházak világító ablakai, az autók, a reklámtáblák, és ez az egész káprázatos város, úgy ahogy van, a több, mint 8 millió lakosával. Nincs még egy ilyen a földön, imádom ahogy lüktet. Mint egy különálló Univerzum, mint egy különálló csillagrendszer, ahogy a sötét éjszakában fénylik és pulzál, ahogy a pénzvilág

központja diktálja innen az ütemet. Istenem, New York... Mennyi siker és mennyi kudarc otthona. Itt aztán el lehet érni csúcsszinteket, vagy a mélybe lehet zuhanni. Gépies robothang szakította meg a merengésemet.

- *I'll be back!*

- Hová mész András?

- Sehova.

- Ja, hogy Schwarzit játszottál, meg Terminátort, meg ismét a 80-as évek.

Haha.

- Az én kedvencem tudod melyik?

- Na?

- Ez a jelenet a Rambo-ból: „*Nem én kezdtem ezredes. Tudom, John.*” Óriási!

Haha.

- Igen, emlékszem, de George, hadd meséljek most Arnoldról.

- Ha jól tudom, ő is Európából származik, nem?

- De igen. Ő az *Osztrák Tölgy*. Nézzük meg most az ő karrierútját!

- Nézzük!

- Világhírű és sokszoros testépítőbajnok.

- Igen.

- Azért ez egy jelentős csúcsszint, nem?

- Kétségtelen.

- Na, George, itt akkor hogyan tovább? Mit csinál az ember? Hanyatlik, szintet tart, vagy új csúcsokra megy?

- Arnie új csúcsra ment!

- Igen, de ez nem volt magától értetődő. Ő azonban új képességeket bontakoztatott ki magában, új ismereteket sajátított el, fejlődött, tanult, és aztán belépett a filmszakmába.

- És újra csúcsra ment!

- Igen. És ez a két csúcsszint, a világhírű testépítés, és a világhírű mozikarrier az a kategória, ahol már csak kevesen vannak. Az ilyen magaslatokon már nincs nagy tolongás. Kevesen jutnak fel ide.

- Az biztos!

- Aztán még a politikai karrierben is az élre tört. Talán csak azért nem lett az USA elnöke, mert a származása miatt nem lehetett.

- Az lett volna ám a nagy show!

- Szóval három olyan csúcsszintet is elért, amiből már egy is lélegzetelállító, ő azonban triplázott. Na, George, ide milyen képességek, motiváció, energia és tudás kell?!

- Nagyon komoly, le a kalappal előtte!

- És más területeken is vannak hasonlóak. Én kifejezetten az ilyeneket keresem. Azokat, akik különböző területeket egymásra építve érnek el újabb és újabb csúcsokat és sikereket.

- Mondasz még példát, András?

Felállt, és úgy tűnt kicsit kinyújtja a tagjait. A bőrkanapétól elsétált csendben az ablakig. Egészen közel állt hozzá, és némán kitekintett a sötét éjszakába. New York fényei ameddig a szem ellát. Mintha őt is megbabonázná ez a látvány. Két keze zsebredugva, tekintete pedig a távolban. Kíváncsi voltam mi jár a fejében. Visszafordult és megszólalt.

- Tudod, George, Magyarország egy teljesen más világ.
- Elhiszem.
- És nemcsak a méretek miatt. Hanem a mentalitás, a múltunk, a történelmünk, az attitűd, a földrajzi fekvés, és sok minden egyéb miatt. Bár kisebb mértékben, de azért ott is előfordulnak igazán inspiráló és lenyűgöző történetek. Később jár már, de azért kettőt gyorsan még elmondok.
- Jöhet! Hallgatlak.
- A kommunizmus után a 90-es évek második felében indult be nálunk a nyugati értelemben vett kereskedelmi televíziózás. Volt egy szorgalmas vidéki fiatalember, aki aztán az egyik legnagyobb TV csatornánál országosan népszerű műsorokat vezetett. Volt híradós, de aztán különböző ismeretterjesztő műsorai kapcsán lett nagyon népszerű. Kicsit olyan Indiana Jones-os kalandvággyal járta körbe a világot, és mutatta be a különlegességeket a magyaroknak.
- Szóval csúcsszintre jutott.
- Igen. És a tapasztalataira meg az ismereteire építve azonban már ekkor a következő csúcsszintek alapjait kezdte el lefektetni.
- Hogyan?
- Képzeld, különleges kávézókát nyitott! Nem azt a hagyományos európai kávéházas feelinget hozta, meg nem is az amerikai Starbuckos hangulatot, hanem valami egészen mást.
- Érdekesnek hangzik. Milyet nyitott?
- Olyan kalandvágyós és felfedező, a világ legkülönösebb kávéi és ízei egy helyen típusút.
- És hogyan reagált a piac?
- Úgy tűnik jól, mert stabilan építkeznek, ma már több magyar városban, és külföldi nagyvárosokban is nyitott üzletet. A nevét már inkább ehhez kötik az emberek.
- Jól hangzik.
- És itt még nincs vége a történetnek, hiszen elkezdett könyveket is írni!
- Ááá, mint a nádasszögi író!
- Hmm... egy kicsit máshogy. A nádasszögi író az amolyan klasszikusnak mondott szépirod, a kávézós fickó meg amolyan Dan Brown féle bestsellereket, könnyedebb műfajú könyveket írt. Több műve is megjelent már, és az ország méreteihez képest fantasztikus példányban fogyott.
- Érdekes.
- Bizony, az! Figyeld meg George itt is a három csúcshintet, mint Arnie-nál! Először a TV-s csúcshint, majd kávézók, és a könyvírás. És mind a háromban

elképesztő sikerek!

- Ez igen. Gratulálok neki! Jöjjön New Yorkba a tőzsdére!

- Arra talán még várni kell egy kicsit, azonban úgy rebesgetik a madarak, hogy a budapesti tőzsde is szívesen látná a kávézóláncot a részvényei között. Én magam is így vagyok vele. Tetszik a business, könnyen lehet, hogy beszállnék.

Ahogy ott állt András az ablaknál, a könnyed és légiesen szellemszerű lényével, a háttérben pedig az esti New York, és közben ezeket a különös történeteket mesélte arról a távoli európai Magyarországról, volt ebben az egész képben valami hátborzongatóan különös és rejtélyes. Kezdem érteni azt, hogy András miért nem azokba a cégekbe fektet, amibe mi, a Wall Street-i tőzsdebábnak. A mi radarjainkon ezek az egzotikus kis történetek meg sem jelennek. Kezdem azt érezni, hogy nemcsak ez a kalandvágó kávézós fazon az, aki amolyan Indiana Jones-os felfedező figura, hanem maga András is. Mintha kincsvadászként keresné és kutatná fel ezeket a rejtett kis üzleti gyöngyszemeket, hogy aztán bezsebelje a csillogó osztléket és az árfolyamnyereséget. Nem rossz, nem rossz. Én mondom ezt, a Wall Street-i Georgie bácsi! Lehet, hogy még többet kéne beszélgetnem Andrással, és kevesebbet a chartokat bújni.

- Későre jár George, de elmesélek még egy másik sztorit is.

- Ó, egy újabb európai Indiana Jones történet a kalandvágó profitvadászokról. Imádom. Jöhet!

- Haha, ez most kicsit más lesz.

- Ne vedd el a kedvem, András.

- Nem-nem, ez lehet, hogy még jobban fog tetszeni.

- ???

- A budapesti Szilícium-völgyről lesz szó benne, a magyar start-up világ egy olyan kiemelkedő alakjáról, aki már akkor világsikereket ért el, amikor a start-up kifejezés még nem is volt divatban!

- HóHóóó, András, micsoda történetek vannak a tarsolyodban! Érdeklődéssel hallgatom, jöhet.

- Meséltem már neked a kommunizmusról, arról a korról, amikor...

- ...igen-igen, amikor lenyúlták a részvényeseket. Emlékszem.

- Bizony. Viszont annyira nem működött ez az egész kommunizmus, se a Szovjetunióban, se Magyarországon, hogy a 80-as években már egy egész sor gazdasági szabályon lazítottak. Nem volt pénz, így aztán nyugatról vettek fel hiteleket, meg szépen lassan elindították a vállalati kötvények kibocsátását, és egészen lassú léptekkel, de mégiscsak egyfajta értékpapírpiacon akartak kialakítani. Bár a politikai csúcsvezetés ki sem merte ejteni a száján a tőzsde szót, de hát a reform gondolkodású közgazdászok mégiscsak efelé próbálták a folyamatokat terelni.

- Hát, ez egyre érdekesebb, András. Basszus, hogy mik mentek ott felétek akkor, amikor itt New Yorkban például 87-ben beszakadt a tőzsde és maga alá gyűrte sokakat. Óriási pénzek égtek el, mások pedig életük business-ét csinálták meg utána, a magyarok meg ott a távolban tili-toliztak a kis játékpiacon.

Micsoda remek sztori. Éljen Sztálin Elvtárs! Éljen a szocialista bullshit! Haha...
Jól mondom, András, Sztálin az szocialista volt, nem?

- Igen. Valamifajta szocialista-kommunista, erőteljes diktátor hajlammal. De hát ő már rég nem élt a 80-as években, és addigra a rendszer is nagyon fellazult ott Magyarországon. És ebben a lazább gazdasági hangulatban már meg lehetett nyitni kisebb magánvállalkozásokat is. Egyszerűeket, pár fős kis cégeket. Ekkor lépett elő főhősünk a homályból, aki Kelet-Európai Steve Jobsként, vagy Bill Gatesként az új, számítógépes világban próbált a kis garázsszerű cégében tenni-venni. Kezdetleges számítógépes programokat írtak épületekhez tervezőknek, üzemeltetőknek, ilyeneknek.

- Mindezt ott a kommunizmusban?

- Képzeld, igen!

- Beszarok, András, hogy mik mentek ott felétek! Komolyan mondom át kéne repülnöm, kicsit szétnézni arra. Na, folytasd, mi lett aztán azzal a garázscéggel?

- Annyira jó és használható szoftvereket és programokat írtak, hogy a 90-es évekre világhírűek lettek a szakmájukban! Külföldi irodákat nyitottak, viszonteladók, partnerek, ilyesmi.

- Ez nagyon jól hangzik.

- Annak idején még Steve Jobs is felfigyelt rájuk, és hozzásegítette őket különböző üzleti kapcsolatokhoz és csatornákhöz. És várj, George, most jön még csak a nagyjá, most érkezünk még csak el a csúcsszintekre!

- Jöhet, barátom, ne kímélj!

- A 90-es évek végi technológiai mániában a céget bevezették a frankfurti tőzsdére, és az alapítók óriási pénzeket kerestek. Hatalmas siker és profit, óriási csúcsszintekre jutottak fel. Más tőzsdéken is megjelent aztán a részvény, szárnyalt a cég, és közben elindítottak egy új projektet is.

Andrást hallgatva azon gondolkodom, hogy a hedge fundban el kéne indítani egy kis csoportot, ami egy Kelet-Európai alapot kezelne. Az itteni New York-i cápák pont leszárják azt a régiót, pedig idő előtt ki lehetne onnan válogatni remek üzleti befektetéseket, mielőtt még mások lecsapnak rájuk. Lenne egy csoport nálunk, akik ezt az alapot kezelik. Félévente átrepülnék oda én is, Budapest, Varsó, Prága, na meg persze Bécs, stb. stb. Biztos vannak jó kaják, meg csajok. Keresnénk egy nagy adag pénzt, és még jól is szórakoznánk. Felráznánk kicsit az ottani piacot, haha, egy-két nagyobb hullámot gerjesztenénk, mint amikor beérkezik a bálna méretű yacht a kikötőbe. Georgie kapitány a fedélzeten, indulunk kedveseim, a bikiniket kéretik ledobni, mámorító utazás veszi kezdetét! Begyűjtjük a Kelet-Európai profitot, meg az felszedjük az ottani csajokat, és áthozzuk ide mindet New Yorkba! Egyre jobban tetszik ez nekem, amiket András mond.

- Mi volt tehát ennek a szoftvercégnek az új projektje?

- Egy ingatlanberuházás.

- Nem tűnik túl izgalmasnak.

- Várjál, George, figyeld a részleteket!
- Saját maguknak kerestek a 90-es évek végén egy megfelelő helyet székháznak. Úgy gondolták, valami nagyon inspiráló hely kéne, ahol kialakítanának egyfajta kisebb, Silicon Valley hangulatot.
- És sikerült?
- Mi az hogy, nagyon is! Budapest szélén, északon az óbudai részen megvettek egy nagy területet, ráadásul a Duna partján!
- Mi az a Duna?
- Egy nagy folyó, George. Európában több országon is keresztül folyik, sok-sok város épült a partja mellé.
- Olyan, mint itt New Yorkban a Hudson folyó?
- Igen, olyasmi. És ennek a partján kezdték el felépíteni a saját kis Szilícium Völgyüket. Annyira megkapó volt az ötlet, hogy más nagy nemzetközi IT és szoftvercégek is bejelentkeztek, hogy a magyar központjukat szívesen oda helyeznék. Így aztán már nemcsak maguknak építették ezt a csodálatos üzleti parkot, hanem a bérlőknek is.
- Jól hangzik, bizony, jól hangzik.
- Elindult az építkezés a 90-es évek második felében, és azóta is folyamatosan bővül a hely. Az a szlogenjük, hogy itt a fák magasabbak, mint az épületek. És azért építik az egész környezetet inspirálóra, hogy a tehetségek ne akarjanak elmenni onnan máshová dolgozni, hanem maradjanak az ottani cégeknél, mert a hely egész egyszerűen varázslatos.
- András, minél többet mesélsz, annál inkább megjön a kedvem az ottani cégeket felfedezni.
- Valódi kincseket lehet ott találni, George, ha az ember kicsit a láda mélyére néz. De várj, nincs még vége ennek a történetnek.
- Jöhet tovább, érdeklődéssel hallgatom.
- Világhírű lett tehát a szoftvercég, az alapító lassan ki is szállt belőle, felépítette aztán a budapesti Silicon Valley-t Óbudán a Duna partján, egyre több bérlőjük van, és aztán elkezdtek megjelenni ott oktatási intézmények is. Magániskolák.
- Mekkora ötlet!
- Bizony az. Nagyon előrelátó és inspiráló.
- Figyeld George a csúcshelyeket! Első a szoftvercég. Második az üzleti park.
- És a harmadik? Mert most már gyanítom itt is lesz egy harmadik.
- Az alapító fazon létrehozott egyfajta magánegyetemet, ami kiegészítő szolgáltatást nyújt, féléves továbbképzési ciklusokat a legnevesebb amerikai egyetemeknek. Ott az üzleti parkban működik magasszintű oktatói gárdával, és amerikai diákokat lát vendégül egy félévre. A tandíjak lenyűgözően magasak, a presztizs szintén, a nemzetközi üzleti és oktatási kapcsolatok folyamatosan épülnek, a parknak is jó, a városnak is, és az országnak is. Üzletileg és emberileg is egy nemes és kifejezetten szép történet zajlik ott.
- Bámulatos. Komolyan mondom, tényleg lenyűgöző.
- Az üzleti parkot ráadásul leválasztották a szoftvercégről és külön

ingatlancévként van jelen a budapesti tőzsdén.

- Tényleg?

- Igen. Nyilvános részvénytársaságként működik.

- Akkor végülis bárki befektetheti oda a pénzét?

- Bizony George, jól látod. Én már több, mint tíz éve vagyok a cég részvényese.

- Na, vajon miért nem lepődöm meg ezen, András?! Jól tetted, gratulálok!

- Rendszeresen részt veszek az éves részvényesi közgyűlésen, tartom a kapcsolatot a menedzsmenttel, javaslatokat teszek, felszólalok, kérdezek, érdeklődök, figyelek. Tudod, ahogy szoktam.

- Nahát, ez igen!

- Kösz.

- Te András, kedvem támadt szétnézni a régióban, meg a pesti tőzsdén, meg úgy általában kicsit jobban szemügyre venni a dolgokat ott felétek. Business, csajok, satöbbi.

Lenyűgöztek András történetei, de minél tovább töprengtem a dolgokon, annál inkább nem hagyott nyugodni valami.

- A beszélgetés elején szóba került még az, hogy ott áll valaki a tetőn, a sikerek csúcán, és akkor miből gondolod, hogy ez az utolsó és legnagyobb csúcsszint, amit elért, vagy van még tovább? Honnan tudjuk, hogy nem vár-e még egy újabb magaslat?

- A legjobb kérdést tetted föl, George!

- Tényleg érdekel, kíváncsi vagyok.

- Biztos válaszom nincs, pusztán spekuláció.

- Nem baj, jöhet úgy is.

- Ehhez, hogy ezt meg tudjuk mondani, ehhez lézerpontosságú éleslátás kell. Mint egy edzőnek, vagy egy coach-nak, aki belenéz a tanítványnak nemcsak a szemébe, hanem a lelkébe is, le egészen a DNS-éig! Mikroszkópikus alapossggal beletekint a személyiségébe, és megkeresi azt, amit a tehetségkutató TV műsorokban így mondanak: benne van az X.

- Aha.

- Persze ez nem könnyű. De mégis bele kell látni az illetőbe, és fel kell tudni mérni azt, hogy milyen X faktor van benne. A képességei, a tehetsége, és a szorgalma mekkora csúcsokra juttathatják el őt. És ugyanez van itt az üzletben. Egy idő után meg lehet figyelni, hogy a képességeit illetően van aki egy 5 fős cég vezetésre van kalibrálva, van aki pedig egy 500 fős vállalatra. És igen, van aki pedig 5 ezer, vagy 50 ezer fős cégeket is elirányít, átalakít, sikerre vezet, vagy épp amire szükség van.

- Tudod, mi jut eszembe erről, András?

- Na?

- Hogy a hedge fundoknál is így van ez.

- A létszámot illetően?
- Nem, hanem a pénzt. Nálunk ugyanis nem olyan fontos, hogy extra nagy létszámmal dolgozzunk, de igenis van egy mentális korlát, akár egy emberben, akár egy csapatban, hogy mekkora pénzt tud kezelni. Van aki csak pár száz millió dollárra van kalibrálva, és afölött már megremeg a keze. A képességei nem teszik lehetővé, hogy nagyobb pénzt mozgasson és befektessen a piacokon.
- Tökéletes példa, George! Igen, ez a fajta X faktor itt is jelentkezik, hogy mekkora vagyont tudsz stabilan és magabiztosan mozgatni, hogy milyen képességeid vannak.
- Hmm... nagyon érdekes.
- Igen, és akkor amikor megnézed ezeket az egyéni képességeket és korlátokat, akkor vedd össze a csúcsszint játékosaival. Buffett, Munger, Howard Marks, Ray Dalio, és a többiek.
- Bizony, komoly képességek vannak ezeknél az embereknél.
- Vagy nézd meg, hogy vállalati fronton mit művel Tim Cook, Jeff Bezos, és ez a TOP liga. Ezek az emberek nem 5 fős garázscéákat vezetnek. Ezeknek a képességeit ha megfigyeled, akkor ezekből a jelenségekből leszűrhető egyfajta tanulság. Arra vonatkozóan, hogy minőségi és mennyiségi értelemben a tevékenységükben vajon hol vannak a korlátok. Hol vannak a képességeiknek a csúcsa és a határa. Ezt kell megkeresni és meglátni másokban. Azt, hogy körülbelül mire lehet képes.
- András, én most már lassan csak aludni vagyok képes. Nagyon elfáradtam. Feladtad a leckét, ezek után bőven lesz most min töprengeni. Haza megyek lassan, folytassuk majd máskor.
- Rendben, George, szevasz!
- Szevasz!

Könyvtár a Hedge Fund-ban

- András, de jó, hogy pont ma benéztél hozzánk!
- ???
- Figyeld, óriási ötlete van a srácoknak. Beszéltek az adminisztráción a nőikkel, meg áttekintették együtt az iroda alaprajzát, és arra jutottak, hogy a back office hátsó részéből le tudnánk egy részt keríteni, kiürítjük, és céges könyvtárat hozunk létre.
- Ez fantasztikus, George, de hát itt New York-ban remek könyvtárak vannak. Hogyan tudnátok ti velük versenyezni kínálatban, ötletben és szakértelemben?
- Nyilvánvaló, persze. Ez inkább csak amolyan házikönyvtár lenne, amihez olyan könyveket szerzünk be, amit az itt dolgozók ajánlanak a saját kollegáiknak, amiket elolvasására érdemesnek tartanak, tehát már kipróbált, bevált műveket. Aztán ha valaki tovább akar lépni, annak nyilván ott van a New York Public Library, az a világ egyik legnagyobb könyvtáros gyűjteménye, ha annak elolvasásával is végeztünk, akkor... hehe... na jó, a viccet félre téve, csupán egy kis házigyűjteményt kívánnak itt a kollegák összeállítani.
- Hmm...
- Figyelj, András, lesz itt regény, krimi, szépirodalom, versek, klasszikusok, európai írók, amerikaiak, ázsiaiak, haikuk, mesék, regények, sorozatok.
- Tetszik... tetszik...
- Arra gondoltunk, hogy mindenki összeírja a kedvenceit, amit ajánlana másoknak, és akkor azokat beszerezzük.
- Értem, jó ötletnek tűnik.
- Ráadásul nem csak címeket adnak meg a kollégák, hanem majd egy kis ajánlót is írnak mindegyik könyvhöz, hogy kinek miért tetszett az adott mű, kit mi fogott meg benne.
- George, ez egyre jobban hangzik. Tényleg remek ötlet.

Miközben lelkesen meséltem Andrásnak a terveket, a háttérben a traderek már el is kezdték átrendezni az irodát. Dobozokat meg iratokat hoztak-vittek, aztán valamelyiknek már csavarhúzó is a kezében volt, meg néhány kisebb polcdarab. Beindultak. Az adminisztrációról a nők is áttrendezték az iroda virágait és az asztalokat, és lassan már egy kisebb felfordulás kerekedett körülöttünk.

- Figyelj, arra gondoltunk, te is írhatnál ajánlókat. Mondhatnál pár könyvet.
- Aha.
- András, ne kérsd már magad, amúgy is sokat szoktál mesélni az

olvasmányélményeidről.

- Rendben-rendben, majd összeírok párat.

- Várj! Ülünk le ott a sarokban a kanapéra, amíg a többiek pakolnak, aztán egy pár művet fel is írok most itt rögtön, amiket ajánlasz.

- Oké.

Helyet foglaltunk a bőrkanapén. Mindig is imádtam ezt a sötét tónusú, kellemes tapintású barna bőrt. Dédanyámék soha nem ültek ilyenén. Kéne rendelni valami hasonló fotelt is majd a könyvtár részhez. Felírom ezt is magamnak. Elővettem a *Könyvek* feliratú szintén barnabőr mappát, aztán Andrásra tekintettem.

- Indulásként akkor csak úgy egyet-kettőt, ha mondanál, az remek lenne.

Tudod, olyat, amit szívesen ajánlanál a kollégák figyelmébe.

- Rendben, George, kezdjük. Írd! Hermann Hesse: Az üveggyöngyjáték.

- Ez az, amiről már a múltkor is meséltél, nem? Az üvegbigyósok...

- ...ü-veg-gyöngy-já-ték...

- Oké, megvan, felírtam.

- George, erről már a múltkor elég sokat meséltem. Itt most az ajánlóban csak írd föl annyit, hogy amikor egy szellemi elit közösség zsákutcába jut, akkor több kérdés is felmerül az egyénről és a közösségről, a fejlődés útjáról, elzárkózásról és nyitásról, az individuumról és az kollektíváról. Tudomány, szellem, vallás, meditáció, a tudatosság útkeresése súlyos hatalmi konfliktusok közepette. Most erről talán ennyi elég is, de majd gondolkodom még rajta.

- Rendben. Felírtam a könyvet is, és az ajánlót is.

- Várjál, George, Hesse-hez írd még föl a Sziddhártát is mindenképp.

- Már meg is van.

- Az még spirituálisabb olvasmány. Akit érdekel a Buddhizmus, a Távol-Kelet, megvilágosodás, meditáció, az Én és az Ego útja, annak érdemes elolvasnia.

- Oké, jegyzem.

- Van benne egy rész, amikor Sziddharta az erdei remeteélet után a városba megy, és kereskedésre, üzletre adja a fejét. Lehet, hogy neked meg a tradereknek tetszene az a rész! Olvassátok el mindenképp.

- Már fel is írtam. Van még valami?

- Várj, George, egy nagy kedvencet semmiképp se hagyjunk ki!

- Mi az?

- „*Mélységes mély a múltnak kútja...*” Így kezdődik. Imádom ezt az első mondatot. Akkora teret tágit ki, hogy leáll az ember elméje, szinte be sem bírja fogadni. Emlékszel, mint Elie Wiesel, Tóra, Talmud, kezdet, vég, stb. ... tudod, amiről beszültünk a múltkor a Central Parknál.

- Igen, emlékszem. Viszont ennek a mostani *mély kút*, vagy mi a fene könyvnek, akkor végülis mi a címe?

- Thomas Mann: József és testvérei.

- Nem hallottam még róla. Európai?

- Igen. Ez egy gyönyörű mű egy gyönyörű történetről. A bibliai József

történetét meséli el úgy, ahogy csak kevesen. George, hidd el, az ilyen művekért, az ilyen művészetért éri meg megszületni, pénzt keresni, dolgozni és létezni.

- Höhö, ez jó, felírom majd a monitor fölé, hogy mindennap lássam: *George, te ma Józsefért és a testvéreiért dolgozol. Húzzál bele, csak keményen!*

- Ne hülyéskedj! Tényleg csodás könyv. Az emberi szépséget és tudatosságot az ilyen művek megemelik és bevilágítják. Sokat foglalkoztam amúgy is Mózes öt könyvével, a régi bibliai történetekkel, és azok már úgy önmagukban is csodálatosak és elgondolkodtatóak, spirituális, vallási, és lélektani erejük pedig lenyűgöző és magával ragadó. Tudod George, a befektetések mellett én az ilyesmi tanulmányozásával töltöm az időm.

- Igen, tudom. Szívem mélyén azt is gondolom, hogy jól teszed. Felírtam a könyvet, mindenképp beszerezzük!

Jó lesz ez! Tudtam ám, hogy Andrást is be kell szervezni ebbe a buliba. Ő biztos tud olyan könyveket ajánlani a fiúknak, amiket nem ismernek, és akkor egy egész kellemes kis könyvtár fog itt kialakulni. Egy *Exkluzív Irodalmi Hedge Fund Mastermind Klub!* Még a végén lehet, hogy én is elolvasok egy-két könyvet.

- Tőzsdés írások jöhetnek?

- Nem, azok most kösz, nem kellenek. Azokban amúgy is otthon van a cég, azt falják itt a kollégák rendesen. Tőzsde, gazdaság, életrajzok, motivációs könyvek, ilyesmi, abban képpen vannak. Most inkább egyéb szellemi, irodalmi, kultúrális, meg ilyesmi irányba mozdulnánk el.

- George, írd föl Marquezt!

- Kit?

- Gabriel Garcia Marquez, Dél-Amerikai író. Két könyvét mindenképp ajánlom a figyelmetekbe, különösen nektek itt a hedge fund-ban, csak hogy érzékeljétek milyen jó dolgok van az USA-ban, különösen New York-ban. A két könyv: A száz év magány, és a A pátriárka alkonya. Ezekből remek bepillantást kaphattok a Dél-Amerikai néplélekbe.

- Kösz, de figyeljük a híreket rendszeresen. Látjuk mi megy ott.

- Azért írd csak föl, George! Mind a két könyvet. Marquez mester humorosan ad át nagyon mély dolgokat. Ő valamifajta abszurdot ír, mágikus realizmust. Igazán remek írások. A néplélek és az emberi psziché olyan mély bugyraiba viszi az olvasót kirándulni egy humoros kaland közepette, amit kár lenne kihagyni. És a röhögés közben elgondolkodtat a világról, és magáról az emberről. Engem nagyon megérintett mindkét könyv. És tudod mi még az érdekes, George?

- Na?

- Nem csak az, amikről Marquez ír, hanem AHOGY írja. Már ezért is érdemes ezeket a könyveket olvasni. Tágítja az ember elméjét, és szélesíti a fantáziáját. Ez hasznokra lesz itt a tőzsdén is, majd meglátod!

- Oké. Felírtam.

- Aztán ott van a Stoner. Istenem, az is mennyire egy jó könyv. Három nap alatt elolvastam. Ez hozzátok tartozik, amerikai író, valódi jó-esz-é: John Williams.
- Írom is.
- George, ez egy igazán megrendítő könyv. Jót fog tenni nektek ez is. A Wall Street-i lufiból lehoz majd egy kicsit a való világ szintjére.
- Miért, mi van benne? Miről szól?
- Alapvetően egy roppant egyszerű történet. Egy minden szempontból egyszerű, szürke kis hétköznapi életéről szól. Konfliktusokról és küzdelmekről, apró örömeiről, de olyan mély részvétellel és finomsággal van megírva, ami megrendíti az embert. Egy tanárember olyan szimpla kis életéről szól, amiket nem is szokás megírni. Mert nincs miért. Pedig igen is van, és ez a könyv megmutatja ezt. Őszinte könyv, szép, elgondolkodtató és megrendítő.
- Alakul ez, András. Szép lista kerekedik itt. Kösz szépen! A back office-ban a nők is írják már a saját ajánlólistájukat, meg a trader srácok is, szóval remek gyűjtemény fog összeállni.
- Szuper!
- Van még valami, amit hozzátennél?
- Sokszor meséltem már neked Carl Gustav Jung-ról.
- Igen, emlékszem. Svájc, Zürich, stb.
- Pontosan. Tőle az összes könyvet ajánlom a figyelmetekbe. Azt is, amiket ő írt, és azokat is, amiket róla írtak. Van egy sorozat, a Jung összegyűjtött munkái. Ezek nem könnyű olvasmányok, ez mélylélektan, de ezt nagyon érdemes tanulmányozni! Segíteni fog ez is, nemcsak az üzletben, hanem úgy általában az életben. Különösen azokat a részeket ajánlom Jung munkáiból, amikor az álomfejtésről ír, meg az archetipusokról, meg a lélektani típusok, meg a mandalák, meg a.... szóval nehéz választani. George, azt javaslom olvassatok minél több Jungot! Meg a tanítványát, Marie-Louise von Franz-t! Meg a többi tanítványát is... Meg úgy általában pszichológiát... A lélek mélysége, az önismeret, az egyén tudatossága, az egy csodálatos és felemelő, igazán emberhez méltó tanulmányozási téma. A legjobb amit tehetünk önmagunkkal és a világgal, ha megismerjük igazán önmagunkat, hogy valójában kik is vagyunk.
- Jól hangzik.
- Aztán ott van még egy remekmű, egy monumentális csoda. Tolsztoj: Háború és béke. George, amúgy is háborúban érzitek magatokat itt a hedge fundban nap, mint nap, pénzügyi harcban egy hatalmas csatateren. Tanulmányozzatok ezügyben tehát akkor a legnagyobb klasszikusokat!
- Rendben, írom.
- Ez a mű a napoleoni korszak egy részéről szól. Csodálatos regény nagyszerű karakterekkel, kifinomult történetmeséléssel, és rengeteg bölcsességgel. Amúgy is ajánlom nektek, hogy tanulmányozzatok az európai háborúkat! Ti itt Amerikában nagyon távol vagytok ezektől, pedig ezek a világrengető események bizony sokat megmutatnak az emberről, annak is a sötét oldaláról.

És ha közelről van rápillantása valakinek erre, az már teljesen más ember lesz utána. Még ha ti messze is voltatok ezektől, bár kétségtelen, hogy korábban voltak harcok itt a kontinenseken is, de azért több nemzetet is vérfürdőbe tasztító, évtizedeken át zajló pusztításban Európa bizony nagy hagyománnyal rendelkezik. Sokat tud erről mesélni az öreg kontinens. Vallásháborúk, hódító háborúk, nemzeti csaták, nemzetiségek üldözése, világháborúk, stb.

- Kemény cucc.

- George, tanulmányozzátok ezt mindél több oldalról. Az irodalom oldaláról, a történelem oldaláról, vallási szemszögből, nemzeti szemszögből, politikailag, vagy akár gazdaságtörténeti szempontból. Egyébként nekünk is jót tesz Európaiaknak, ha újra és újra áttekintjük saját sötét múltunkat, mert hajlamosak vagyunk elfelejteni a tanulságokat.

- Oké, kössz a tippet!

- Várj, George, van egy nemrég Nobel-díjat kapott író, szintén Európából, az ő egyik könyvét is nagyon ajánlom.

- Halljuk!

- Annie Ernaux: Évek. Ez is roppant érdekes könyv az életünkről, a megélt pillanatokról, és az elmúló időről. A második világháború utáni Franciaország történetét írta meg, keverve az egyéni és a kollektív élményeket. Kicsit olyan régimódi, krónikás módon. Mint egy távoli rokon, mint egy távoli varázsanyó, ahogy elmeséli az életét. És minél jobban belemerül, annál kíváncsibb leszel. Közben pedig önkéntelenül is elgondolkodsz a saját életeden. Azon, hogy milyen pillanatok maradnak meg, mi nem, mit és hogyan éltél át, és egész egyszerűen, milyen gyorsan elröppent egy élet... Különös, hogy mikre emlékszünk és mikre nem, milyen képek maradnak meg bennünk a múltból, és mi nem, és talán tudatalatt, de egyre jobban feszélyezi az embert, hogy ezekből az emlékképekből egyáltalán mi marad meg? Az író azt mondja, hogy eltűnik az összes kép. Mi magunk is egy emlékképpé válunk, és mi magunk is eltűnünk. Szerintem Annie Ernaux ezzel a könyvvel meg kívánt menteni valamit a tűnő időből, a fájdalmasan múló emlékképekből. És azt hiszem, sikerült neki. Csodálatos könyv, George. Olvassátok el.

- András, lassan esteledik. Szedjük össze magunkat.

- Rendben.

- Remek könyveket ajánlottál, folytatjuk majd, de most mennem kell.

- George, mielőtt távozunk egyet mindenképp jegyezz még fel a listára.

- Oké, mondd, írom.

- A nádasszögi híres író könyvei. Legalábbis a három nagy monumentális műve. Azokat mindenképp olvassátok el. Ja, meg olvassátok haiku-t! Meg zen-t. Meg tao, meg Ji-king, meg Konfuciusz, meg Ázsia...

- ... oké-oké! Így lesz, András. Kösz szépen!

Intés az őrzőkhöz

- George, te ismered Adyt?
- Mi az? Egy ticker kód a Nasdaq-on?
- Dehogysis. Egy nagy magyar költő.
- Mi közöm nekem a naaagy magyar költőökhöz?
- Végülis, érthető.
- Még az ittenieket sem olvasom. Tudod, mi itt a cégnél főleg a grafikonokat „olvassuk”. Órás, napos, hetes gyertyák szedik nekünk rigmusba a mondandót. Közben pedig azt figyeljük, miképpen rímelnék a gyertyákra az indikátorok. Néha fals a rím, néha passzol, figyeljük a ritmust, a lendületet, volument, kitörés és visszateszt. Elliott hullámok és Fibonacci számok adják verseink ütemét.
- Jól van, George, mindent értek.
- Na jó, figyelj! Ha már tényleg vers, akkor azt mondom neked: *Walt Whitman*
- *Pioneers*.
- Ismerem.
- András, az a vers, az az amerikai tőzsdénk szelleme!
- Jaj, George, túlzol.
- Nem-nem, nehogy azt hidd!
- ???
- András, neked meséljem ezt? Ne szórakozz már velem! Tudod kikről szól az a vers? A pioneer-okról, a telepesekről!
- Igen, tudom.
- Ezek átjöttek Európából és a két kezükkel építettek fel az országot! És nemcsak simán egy országot, hanem egy virágzó gazdaságot. Érted?! A leginnovatívabb helyet a világon. A legerősebb pénzügy, a legstabilabb rendszer, aztán ott van még a dollár nemzetközi ereje és szerepe, a tőzsdénk, a részvények, a vállalatok, a pop kultúra...
- ...mondasz valamit, George, kétségtelen.
- Bazz meg András, a két kezükkel, érted?!
- Jól van George, nyugi-nyugi, ne húzd fel magad.
- A kééét kezükkel!
- Értem én.
- Áthajóztak, és a semmiből felépítették ezt a kibaszott országot! Voltak balhék is a múltban, persze, de hát hol nincsenek. Mégis itt ülünk most New York közepén a Wall Street-en! Ez lett a semmiből. A WALL STREET! Buffett már megmondta: *Never bet against America!* Érted ezt? *NE-VER!* És itt vagyunk

most ennek a csodának a közepén: New York! Wall Street! Jú-Esz-É! Jú-Esz-É! Jú-Esz-É!

- Atyaég.

- Gyerünk fiúk, együtt teli tüdőből, hadd hallja ez a magyar: Jú-Esz-É! Jú-Esz-É!

- Köszí srácok, mindent értek, nincs erre szükség.

- Dehogynem! Mindenki tegye le azt a kibaszott telefont, és mutassuk meg ennek a szellemszerű magyar lénynek, gyerünk-gyerünk, az egész tőzsdeterem együtt üvöltse, UTÁÁÁNAAM: JÚ-ESZ-É! JÚ-ESZ-É! JÚ-ESZ-É!

- Oké, oké, oké, George, elég, köszí, elég, igen, éljenek a pioneerok, éljenek a telepések, éljen amerika, rendben-rendben, éljen a cola, a bigmac, elvis, obama, trump, a cadillac, a nasdaq, a dow jones és a többiek, rendben fiúk, oké, oké....

- JÚ-ESZ-É! JÚ-ESZ-É! JÚ-ESZ-É!

Egy határozott kézmozdulattal teljes csendre intettem a fiúkat! A légy zümmögését meg lehetett volna hallani a teremben. A közös üvöltéstől mindenki pihegett és nagy levegőket vett. Aztán visszaállt a pulzusuk és megnyugodtak. Síri csend lett, és az összes szempár ránk szegeződött. Andrásra és rám. Ekkor odahajoltam hozzá, mélyen és szúrósan a szemébe néztem, és az ajkaim közül halkán sziszegve csak ennyit mondtam:

„Have the elder races halted?

Do they droop and end their lesson, wearied over there beyond the seas?

We take up the task eternal, and the burden and the lesson,

Pioneers! O pioneers!

All the past we leave behind,

We debouch upon a newer mightier world, varied world,

Fresh and strong the world we seize, world of labor and the march,

Pioneers! O pioneers!”

-

- Ennyit tehát Amerikáról és a versekről, András. Csak hogy, tudd! Ti ott Európában egy skanzen vagytok! Egy öregedő és álmos néprajzi múzeum. Az igazi üzlet és innováció itt zajlik!

- George, te izzadsz, füstölsz, gőzölögsz. Csillapodj le egy picit, nyugi, értek mindent. Így-így, ülj csak le ide a székre. Nem bánod, ha leveszem a hátadról az amerikai zászlót? Tegyük le, így ni, jó-jó, nem rakom messzire a zászlót, ide leteszem melléd. Itt lesz. Tessék.

- Oké, thanks, sorry, kicsit elragadt a hév, de András, én imádom ezt a kibaszott országot, ezt az egész csillogást és pörgést, amit ezek a telepések itt összeraktak.

- Elhiszem, George, elhiszem.

- És tudod mit mondok neked? Ezt az építőmunkát most mi folytatjuk.

- Hogy érted?

- Tudom, hogy sokan lenéznek minket New York-i tőzsdés cápákat, a pénzügyek hatalmas bálnáit, de amikor meg kell venni egy bajba jutott ország államkötvényeit, akkor mégis hozzánk szaladnak. Amikor tőzsdére akarnak menni a startup-os hülyegyerekek, hogy hazavigyenek egy zsák pénzt, akkor is hozzánk fordulnak...
- ...vannak azért más vélemények is, George, vannak akik nem így látják ezt.
- Bazz meg András, akinek szabad szemmel is látható pénze van a világban, az le nem veszi a tekintetét a dollár árfolyamról, az SP500-ról, meg a többi indexről! Csüngnek a FED szavain, amikor élőben nyilatkoznak! Ilyenkor mindenhol a CNBC villózik, azt lesi mindenki! Remegve figyelik azt a kibaszott kurva FED kamatot, hogy mi lesz vele! Hogy a hadseregről meg már ne is beszéljünk, az egyetemekről meg az innovációról pláne... *Pioneers! O, pioneers!*
- Kérsz egy pohár vizet?
- Ja, kösz, az tényleg jó lesz...
- Tessék, itt van.
- Kösz. ... Most már tényleg jobb. Ne haragudj, de elragadott a hév, tudod, a nagyapámék, a dédnagyapám, meg az egész család... ők is a puszták két kezükkel, András, komolyan mondom. Nem volt más, csak az a két kibaszott kérges kurva kezük. Semmi más.
- Elhiszem, George, elhiszem.
- Jól van fiúk, elég volt, mehet vissza mindenki a monitor elé. Ne tátsátok itt a szátokat! A monitort bámuljátok, bassza meg, ne minket! Építsétek azt a kibaszott GDP-t, pörögjön az a kurva piac, szárnyaljon a Nasdaq, gyerünk-gyerünk, nyomáááás!!!

Visszatért aztán minden a megszokott kerékvágásba. A srácok kereskedtek, az adminisztráció szorgosan sürgölődött, mi meg csak ültünk ott Andrással a terem közepén. Teljesen leizzadtam. Ott ültem és úgy néztem ki, mint aki egy polgárháború kellős közepéről érkezett meg. Lehet, hogy meg is szaggadtam a ruháimat? Talán háborús sérüléseim is vannak? Öreg vagyok én már ehhez. A végén még összetöröm magam, vagy a berendezést. Mire ez a nagy hevesség? Mire? Ami elmúlt, elmúlt. Az öregemék elmúltak. Lassan én is el fogok. Lehet, hogy kezemmel épp az egeret fogom fogni, épp egy nagy vételre akarok majd rányomni, egy gigapozit felvenni, amikor egyszer csak: *nyekk*. A CNBC-n egy fél perces hír lesz: *eltávozott George, a Wall Street-i cápa, egy modernkori pioneer*.

Egyedül ültem a délután hátralévő részében, és csak a monitort bámultam. Bár, azt sem tudtam mi van rajta. Szerencsére nem csináltam semmi hülyeséget, mert nem kellett se vennem semmit, se eladni, így aztán csak bámultam. Itt feküdt mellettem az asztalon az amerikai zászló szépen összehajtogatva, ahogy András hagyta ott. Fogtam a számítógép egerét és megremegettem az ujjam. Nagyot sóhajtottam, és igazán erőt kellett vennem magamon, hogy a szememben összegyűlt könnyek ne bugyogjanak ki. Te szentimentális vén barom, csak nem fogsz itt zokogni! Azonnal felálltam, hátralöktem a

széket, és kiviharzottam az irodából. Kimentem a mosdóba lecsillapodni és felfrissülni. Álltam a tükör előtt és csak arra tudtam gondolni: *megöregedtem, bassza meg. Pioneers! O, pioneers.*

Sikerült összeszednem magam. A friss víz csodákra képes. Megtöröltem az arcom, és kiléptem a mosdóból. Lehet bedobok egy whiskey-t is. Ahogy visszamentem az irodába, láttam, hogy András a bőrkanapén ül és a tabletjét nézi.

- Leülhetek, nem zavarok?
- Nem, George, gyere csak.
- Mit csinálsz? Mandalákat nézegetsz?
- Nem, most versekről van szó.
- Jaj, ne kezdjük újra!
- ...
- Várjál csak, hiszen ez a mai nap valami nagy magyar költővel indult, nem?
- Hááát...
- András, mielőtt beindult itt a Walt Whitman-es, jú-esz-és, és pioneer-os őrjöngés, te valami nagy magyar költőről meséltél. Hogy is hívták?
- Ady.
- Ja, igen, a Nasdaq-os ticker kód! Höhö.
- Ady Endre.
- Ebbe még a fogam is beletörik. Különös nyelv ez a magyar. Kimondani is alig bírom: *Edi endör*? Jól mondtam, András?
- Kicsit még gyakorolj, de alakulni fog. Figyeld, ahogy mondom. Így: Ady Endre.
- Oké. Szóval nagy király volt ez az Edi?
- Tudod, George, Ady Magyarország egyik legjelentősebb költője.
- Aha.
- Bár, sokan nem kedvelik.
- Miért?
- Mert sokszor olyasmikről írt verset, vagy cikkeket, amiket nem akarnak meghallani a magyarok.
- Miket?
- Ezt most bonyolult lenne elmondani, de kicsit összefüggésben van a pioneer-okkal is.
- Óóó, András, hát ne csigázz, így aztán még inkább érdekel! Na gyerünk, mesélj csak, mondd csak el, hogy miről beszélt ez az Edi?
- George, a ti országotok egy sikertörténet.
- Igen.
- Kétségtelen, hogy megvoltak az árnyoldalai is, meg konfliktusok, de mégiscsak egy komoly siker.
- JÚ-ESZ-É! JÚ-ESZ-É!
- Ne kezd, George.
- Oké-oké.

- Európa történelme, ahogy beszéltünk már róla, az sokkal terhesebb, ott sokkal hosszabban tartó tragédiák voltak végig a történelemben. És ebbe illeszkedik bele Magyarország, ahol ha mérlegre tesszük az eredményeinket, akkor nehéz a sikereket meglátni. Voltak persze kiugróan remek dolgaink, de nagyon sok kudarcos szituációnk volt. És ezzel rengeteg ember nem hajlandó szembenézni, nem akarja látni-hallani, vagy ha tud is róla, akkor mindig a külvilágot okolja. Úgy viselkedik a nemzet, mint egy durcás tinédzser.
- És hogy jön ide Edi?
- Ady pedig folyamatosan próbálta az ország elé tárni, hogy mi lehet a szerencsétlenkedésünknek az oka.
- Aha, kezdem érteni. Edi beszólt az embereknek, a tyúkszemükre lépett, azok meg sikoltoznak.
- Valami ilyesmi.
- De akkor mitől népszerű?
- Mert nagyon sokan viszont igazat adnak neki, ráadásul más témájú versei is voltak. És kétségtelenül nehéz elfordítani a fejünket egy akkora tehetségtől, mint amilyen ő volt.
- Értem.
- A nádasszögi író, akiről már sokszor meséltem neked, ő költőóriásnak tartotta Ady-t.
- Várjál csak, András!
- Mi van?
- Én értem, hogy remek fickó ez az Edi, de végülis miért beszélgetünk most róla? Hogy is kerül ő most a képbe? Miért hoztad fel?
- Ó, igen. Jó hogy mondod.
- Nos?
- George, hiszen az egész az ezzel kellett volna kezdeni! A kedvenc versemet akartam neked megmutatni.
- Áhá! Ha jól tippelek, akkor az Edi?
- Pontosan. Egy Ady vers. Az embernek persze változik a véleménye, vagy a hangulata, de nekem az egyik Ady vers már évek óta nagy kedvencem. Valahogy úgy mondanám, George, hogy nagyon mélyen megérint bennem valamit. Jung apó talán értené ezt.
- Ki?
- C.G. Jung. Tudod, Zürich, pszichológia stb.
- Ja, igen-igen, megvan.
- Szóval nagyon mélyen megérint bennem valamit.
- És miről szól a vers? Szerelmes költemény? Vagy politikai? Milyen?
- Nem szerelmes, nem is politikai, bár talán mégis összefügg a történelemmel és a politikával, az emberi felelőtlenséggel, a kegyetlenséggel, a fénnel és az árnyékkal...
- ...húha, egyre izgalmasabb.
- Igen. Ez a vers egy figyelmeztetés. Egy felhívás. Egy felszólítás arra, hogy nem lankadhat a figyelemünk és az éberség, különben az emberben lévő

gonosz elpusztít mindent.

- Azta mindenit, András, ez egyre keményebbnek hangzik. Ébernek kell tehát lenni, mint a tőzsdén?

- Valami ilyesmi, de nemcsak a piacon és a gazdaságban, hanem az egész életben kell tudatosnak lenni és ébernek. Ahogy mondtam, Európa tele volt háborúkkal. Ha nem vagy észnél, útjára indul a gonosz, és ha nem tudják megállítani, akkor óriási pusztítást tud végezni.

- Kemény. Kő-ke-mény!

- Ráadásul ezt a verset Ady az Első Világháború környékén írta. Nem véletlen tehát a figyelmeztetés, hiszen borzasztó éveket élt akkor Európa.

- És mi a címe a versnek?

- George, már a címe is gyönyörű: *Intés az őrzőkhöz*.

- Eeez igen! Ezt még akár a pioneer-ok is mondhatták volna az utódaiknak. Igen, őrködni kell a dolgokon. Őrködni, bizony. András, már most tetszik ez, pedig nem is ismerem.

- Elhiszem. De mesélek még valamit, George.

- Jöhet.

- Ezért is van nálam a tablet, mert meg akarok mutatni neked valamit rajta ezzel a verssel kapcsolatban.

- Tükön ülök, haver, egyre jobban érdekel, mutasd!

- Tudod, vannak versek, amiket elolvas az ember, és egyszerűen megérinti. Mélyen bekúszik a lelkébe, a személyiségébe, az életébe, a múltjába, a jelenébe, rezonál az életével, meg ilyenek... tudod, pszichológia, művészet, lélek, stb. ...

- Igen, sejtem miről beszélsz.

- Olvasod tehát a verset, magadban szinte hallod a betűknek és a mondatoknak a csengését, repülsz a ritmusával, és már ez a csöndes áhítat is lenyűgöz...

- ...amikor? Mi történik?

- Amikor egyszer csak a vers még inkább életre kel, amikor például egy kiváló színész előadásában úgy hallod meg a költeményt szólni, hogy leesik az állad. Hogy lefordulsz tőle a székről, lenyűgöz teljesen, elvarázsol, megbabonáz.

- Igen. Bár, azt hiszem ez ritka pillanat.

- Valóban! Nagyon ritka ez, George. Amikor ennyire együttállnak a csillagok. Te is, a vers is, az előadás is, és az a pillanat, ahol mindez így együtt találkozik. Ha minden ideális, és az együttállások így közösen pont betalálnak, akkor van talán a katarzis.

- És neked ilyen volt, András, ezzel a verssel kapcsolatban?

- Igen, és mindjárt meg is mutatom neked itt a tableten az előadást.

- Nahát, micsoda nap ez a mai! Már alig várom, jöhet!

- Elmondom hogy csináljuk.

- Oké.

- Először megmutatom neked a teljes verset írásban. Nagy vonalakban lefordítom, és akkor érteni fogod.

- Rendben.

- Kicsit beszélgetünk majd róla.
- Oké.
- Aztán megmutatom egy rendkívüli színművész nő eladásában.
- OK. Let's go! Do it!

ADY ENDRE

Intés az őrzőköz

Őrzők, vigyázzatok a strázsán,
Csillag-szórók az éjszakák,
Szent-János-bogarak a kertben,
Emlékek elmúlt nyarakon,
Flórenc nyarán s összekeverten
Bucsúztató őszi Lidónak
Emlékei a hajnali
Párás, dísz-kócos tánci termen,
Történt szépek, éltek és voltak,
Kik meg nem halhatnak soha,
Őrzött elevenek és holtak,
Szívek távoli mosolya,
Reátok néz, aggódva, árván,
Őrzők: vigyázzatok a strázsán.

Őrzők, vigyázzatok a strázsán,
Az Élet él és élni akar,
Nem azért adott annyi szépet,
Hogy átvádoljanak most rajta
Véres s ostoba feneségek.
Oly szomorú embernek lenni
S szörnyűek az állat-hős igék
S a csillag-szóró éjszakák
Ma sem engedik feledtetni
Az ember Szépbe-szőtt hitét
S akik még vagytok, őrzőn, árván,
Őrzők: vigyázzatok a strázsán.

- . . .

- . . .

- Mit szólsz hozzá, George?
- Megrendítő. Komolyan mondom barátom, ez megrendítő.
- Az. Szerintem is az.
- Tehát először elringat valamifajta kellemes régi hangulatú ábrándképbe, aztán pedig... Hogy is mondja, András? *Őrzött elevenek és holtak* ; Istenem, hisz mi

vagyunk azok, akik őrizzük őket. Az eleveneket és a holtakat. Mi őrizzük a pioneer-ok emlékét is, András. Bizony, mi itt a jelenben élők. És Edi tudja ezt, bizony. Hogy folytatja?

- *Szívek távoli mosolya*

- András, ez gyönyörű. Hogy tud ilyet leírni valaki?

- Tényleg szép. Örülök, hogy tetszik.

- És mennyire szívbemarkoló, ahogy folytatja: *Reátok néz, aggódva, árván, / Őrzők: vigyázzatok a strázsán.* Érted ezt, András?! A pillantás, az aggodás, az érzések, és aztán ez a finom, de mégis erőteljes felszólítás: *Őrzők: vigyázzatok a strázsán.* Nem is kell többet mondania. Parancs teljesítve! Ott állok majd a strázsán egész éjjel, egész héten, egész évben, vagy ha kell, akkor mindörökké...

- George, menjünk tovább. Nézd a második versszakot. Figyeld ezt a mondatot: *Az Élet él és élni akar.* Ez a mondat annyira súlyos és annyira erős, hogy ilyenkor gondolkodom el nagyon, honnan és milyen forrásból meríthet a költő. Hogyan lehet ennyire precízen és pontosan megfogalmazni a lényegét?! Hiszen az élet tényleg mindig megy tovább. A szív megszakad, az ország elpusztul, katasztrófák, gyász, végtelen bánat és kilátástalanság, és a mélyben mégis, egy kis csíra továbbhalad. Egy egészen új kis reményfolt, egy új sejt, egy új lehelet éledezni kezd, mert az *Élet* bizony tényleg *élni akar.* Nem áll meg, nem szűnik meg létezni. Micsoda erőről árulkodik mindez? Micsoda megállíthatatlan mély Univerzális, Természeti, vagy Isteni Törvény az, ami emögött ott áll és a dolgokat mozgatja.

- Bámulatos, András. Egész egyszerűen, bámulatos. Most már én is azt mondom, hogy éljen a nagy magyar költő: *Edi Endör!*

- És figyeld, George, hogy ebben a második versszakban miként jelenik meg ennek a megállíthatatlan élni akarásnak, magának az életnek a szépsége és öröme, és hogy az ember ebbe micsoda kegyetlenséggel tud beletaposni. Azt írja: *Oly szomorú embernek lenni.* Ne feledd, George, ezt a verset Ady a világháborúban írta.

- Értem. Kemény ez az egész. Szomorú, tényleg szomorú. Szomorú és kemény. Kezdem átérezni mi mehetett ott nálatok Európában.

- Igen. Kegyetlen évek ezek. És mindezen borzalom közepén is van valamifajta kis reménycsillag, ami pislákol, még ha halványan is, de életben tartja, ahogy a költő mondja: *Az ember Szépbe-szőtt hitét.* Hát, nem csodálatos ez, George? Hát, nem gyönyörű?

- Dehogyan nem. Bizony az, barátom, nagyon is az. És ahogy zárja a verset újra, hogy felszólítja az Őrzőket, akik ha kevesen is, de még egyáltalán léteznek, bár árván, de szolgálatban vannak, azokat többes számban, így mindet felszólítja együtt, ha úgy tetszik megkéri, hogy bizony vigyázzanak arra a pislákoló kis fényecskére és a reményre. András, ez egész egyszerűen lenyűgöző. Gyönyörű.

- Meghatódom én is mindig, amikor olvasom. Az élet szépsége és kegyetlensége, a jó és a rossz küzdelme, és az őrzők végső felelőssége.

- Hmm... Tudod mi jutott még eszembe erről a versről, András?
- Mi?
- A legendás sorozat, a Trónok Harca.
- ???
- Abban is ott voltak az Éjjeli Őrség tagjai.
- Tényleg.
- Komolyan vették a feladatukat, és még fogadalmat is tettek. Valahogy így hangzott:

„Kard vagyok a sötétségben. A falak őre vagyok. A tűz vagyok, amely elűzi a hideget, a fény, amely elhozza a hajnalt, a kürt, amely felébreszti az alvókat, a pajzs, amely az emberek birodalmát védelmezi. Az Éjjeli Őrségnek ajánlom életemet és becsületedet a mai éjszakára és minden éjszakára, amely ezután következik.”

- Tényleg, George, emlékszem.
- Fogadalmat tettek, és őrizték a kontinenst. Volt is mitől félni, hiszen, mint tudjuk: *„Az éj sötét, és tele van iszonyattal.”*
- Igen, még ha finomabban, de Ady is erről ír. Az iszonyatról.
- És a Trónok Harcában is megjelenik az, hogy kezd elmúlni a fény, a remény pislákoló kis lángocskája is már egyre gyengébb, hiszen tudjuk: *winter is coming*.
- Igen. És kikerülhetetlenül meg kell küzdeni a démonokkal. Külsőkkel és belsőkkel egyaránt.
- András, van még egy kérdésem a verssel kapcsolatban.
- Jöhet.
- Jól érzem én, hogy a költő itt nem csak katonákat ért az *Őrzők* alatt?
- Nem. Szerintem sem.
- Hanem valamifajta szellemi őrzőket... az írástudók... a szellemi építőmesterek... a tudatosak... a tanítók... a kutatók... a gondolkodók... a látók és észlelők... szóval akik őrzik a fényt...
- ...magam is valahogy így gondolom, George.

Ültünk egymás mellett még hosszan, és a vers hatása alatt voltunk. Nem beszéltünk, de úgy éreztem, hogy András fejében is sok minden lefutott. Távoli rokonok, történelmi idők, felejthetelen képek a híradókból, és sok minden egyéb. Bennem is valami ilyesmi zajlott le. Különös nap volt ez a mai. A pioneer-októl eljutottunk a legendás magyar íróig, Edi Endőrig. Lehet, hogy egy öregedő skanzen ez az Európa, de mégis csodálatos dolgokat rejt. Fel kéne fedeznem ezt jobban. Az öregemék régi ranch-ét ott nyugaton, azt is meg kéne már valamikor újra látogatni. El sem kellett volna adnom, bassza meg!

- Van még idő, George?
- Igen, persze, monddjad.
- Tudod, beszéltük, hogy a verseknek van még egy következő szintje, amikor valakinek egy fantasztikus előadásában hallod. Amikor a mű új életre kel általa.

- Juj, tényleg, hát ezt el is felejtettem.
- Nos?
- András, azt mondod, hogy lehet még ezt az élményt fokozni, és Edinek ezt versét egy lenyűgöző előadásban meghallgatjuk?
- Hát, igen, itt a tablet, felmegyünk a youtube-ra és megmutatom.
- Várj-Várj! És mi van akkor, ha nem fog tetszeni?
- Az bizony könnyen meglehet. Amit mutatni fogok, az az előadás engem teljesen lenyűgöz és magával ragad, de lehet, hogy veled ez nem fog megtörténni. Lehet, hogy neked nem fog tetszeni. Ez bizony, benne van a pakliban.
- Aha.
- Nos, mi legyen, George?
- Hááát.
- Figyelj, ennyi kockázatot bizony be kell, hogy vállalj! Vagy tetszeni fog, vagy nem.
- Oké, legyen. Jöhet!
- Na figyelj! A tableten máris bepötyögöm a youtube-ra, hogy Ady Endre Intés az őrzőkhöz, és Molnár Piroska előadásában.
- Ő ki?
- Egy csodálatos magyar színésznő, egy idősebb hölgy, ma már olyan nagymamás megjelenéssel. És ezért is illik hozzá tökéletesen ez a vers. Hiszen ha egy kedves és bölcs öreg nagymama kéri meg az Őrzőket, hogy vigyázzanak a strázsán, akkor vajon lehet neki ellentmondani? Ugye, hogy nem?
- Hmm... érdekes, amit mondasz.
- Igen. Tehát, youtube, Ady, Őrzők, Molnár Piroska, éééés tessék, már itt is van.
- Mi az a jel a videónak a fönti baloldali sarkában?
- MTVA. Azt jelenti: Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap. Végülis ez a magyar állami TV-t és a közszolgálati műsorokat jelenti. Ez a videó is a magyar televízióban volt látható a Vers mindenkinek című felújított és modernizált sorozatában. Ez egyébként egy remek műsor. Csodálatos verseket dolgoznak fel benne. Na, kezdhetjük, George?
- Igen mehet. Kíváncsian várom.
- Akkor tehát induljon Ady Endre, Intés az őrzőkhöz, Molnár Piroska színművésznő előadásában.

Elindult a videó. Kellemes zene, homályos háttér, sötét stúdió, léptek hangja. Úgy látom a művésznő megérkezik. Az ő léptei kopognak. Egy székhez megy. A kamera most már közről mutatja, közben pedig elhalkul a komoly és sejtelmes beköszönő zene. Letisztult háttér, szürkeség. A művésznő arca látszik most közről, élesen mutatva. Nagymamás, testes asszonyosság, akinek tekintetén látszik, hogy sok mindent átélt már. Megfáradt, komoly, elgondolkodó tekintet. És akkor belekezd: *Őrzők, vigyázzatok a strázsán.*

Ahogy halad az első versszakban, úgy egészen lassan, de folyamatosan közelít a kamera az arcához. Bizonyos szavakat már egyre jobban megnyom, és hangsúlyt helyez rájuk: *Reátok néz, aggódva, árván*. Itt már kétség sincs, a nagymama a legnagyobb tekintélyével hangsúlyozza a szavakat miközben ránk néz, hogy tényleg tisztában legyünk vele, hogy mi vár ránk. Ősz haja hátrafogva, elegánsan szolid és sötét ruhája összegombolva, és érezni lehet, hogy ez a vasárnapi ebéd, vagy ez a mise utáni séta most nem ugyanaz, mint a korábbiak. Itt most olyan rendkívüli felhívás hangzik el tőle irányunkba, olyan bizony, amelyet nem sokszor kap az ember az életében. Egész egyszerűen be kell hogy égjen az agyunkba, fel kell hogy fogjuk a súlyát: kutyakötelességünk vigyázni ott a strázsán! Vigyáznunk kell az élőkre és a holtakra, a családra, és az egész világra. Részletezhetné, de már nem szükséges, megértettük, és tudjuk, hogy mindannyiunk sorsa múlik ezen. Bár kedvesen előadva, de mégis: parancs ez, és a legszigorúbb. Azt a csöppnyi fényt őriznünk kell, ha törik, ha szakad, akkor is.

A második versszakban még súlyosabbak a mondatok. Ha szemernyi kétség is maradt volna, akkor az itt most végleg eloszlik, hiszen olyan tekintéllyel kaptunk felhívást és parancsot a feladatra, amit nem vezérkari szobákban mondanak ki, hanem az égben.

- George, te sírsz.

- Ne haragudj, csak a nagymamám jutott eszembe, meg nyugaton a ranch...

Sajnálom

Eltelt a nyár, az ősz, a tél, évszakok jöttek egymás után, és Andrást már jó ideje nem láttuk. Hiányzott. Azt vettem észre, hogy nemcsak nekem, hanem itt a cégnél a többieknek is. A trader srácoknak is, meg az adminisztráción a nőknek. Tőlem kérdezték, hogy mit tudok róla, de hát sajnos semmit. A szellemszerű lénye már volt, hogy hosszú időre eltűnt, de most már lassan egy éve nem láttuk. Gyengébb kereskedési napokon az unalmas órákban próbáltam emlékezni, és visszaidézni a tőle hallottakat. Rengeteget mesélt a könyvekről, írókról, gurukról, és különös figurákról. Ő is különös volt. Talán meg sem értettük igazán, amit mondott, és most, hogy nincs itt, mintha csak most kezdenénk el jobban gondolkodni azon, amit tőle hallottunk. Tényleg hiányzott. Aztán egy nap megváltozott minden!

Már a reggeli időjárás is furcsán, ködösen indult. Alig láttunk az orrunkig. A piac se nagyon találta az irányt, jelentősebb gazdasági adatok sem voltak várhatóak aznapra, és komolyabb céges hírek sem. Szóval, teljes csend és nyugalom. A semmittevés órái. Aztán villámcsapásként egyszer csak megjelent az emailfiókban András neve és emailcíme. Olyan izgatott lettem, hogy ki se nyitottam, hanem azonnal szóltam a többieknek az irodában, és egy pillanat alatt körém gyűltek mindahányan voltak. Ott álltak mögöttem félkörben az íróasztalnál, 3-4 tucat kíváncsi ember, mint valami gyermekotthon kócos kis árvái, akik várják a mikulás ajándékát. Izgatottan lökdöstük egymást, hogy vajon mi lehet az, mit írt, mit küldött, nyissuk ki, nyisd már ki, nézzük meg, lássuk! Oké, nagylevegő, nyissuk ki! Feszült csend lett, ahogy az egérhez nyúltam, és a kurzort szépen lassan rávezettem az emailre, aztán már csak egy egészen halk: *klikk*.

András emailje megnyílt. Nem volt más a levélben, csupán három fotó és egy szó. Csöndes döbbenet zúdult végig az egybegyűlteken, a kócos kis árvákon. Lefagyott arcunkról a mosoly és a vágyakozás. Ez körülbelül két másodpercig tartott, aztán a levegő atomjai mintha darabokra hullott volna, és az atomok egyként kezdtek volna bele valami fura rezgésbe, ami által milliószor milliónyi érzésre bomlottunk mi magunk is. Dirib-darabra szétestünk, mindahányan voltunk. Mintha áram került volna a levegőbe, úgy szikrázott a feszültség, a csalódottság és a düh, az értetlenség, a gúny, egyesek szája sírásra görbült, míg mások nagyra tátották a meglepetéstől. Volt aki a kezét azonnal a szája elé kapta, volt aki közelebb hajolt a monitorhoz, és volt olyan is, aki a lábával dobantott, vagy az ujjaival csettintett. Újabb másodpercek teltek el, amikor még mindig senki nem tudott megszólalni. Nem voltunk rá képesek. Egyértelműen érezni lehetett, hogy újabb és újabb lökéshullámok rázzák meg az egybegyűlteket. De nemcsak mi kerültünk sokkos állapotba. A hátunk mögött madarak csapódtak az irodaház

üvegének. És senki sem vette észre, mert nem arra tekintett, de a lassan hömpölygő bárányszerű felhők is az égen most egyszerűen megálltak. Mintha csak ők is bebámultak volna az irodába, bele a monitorba. Nem hittünk a szemünknek. Pedig András emailje tisztán állt ott előttünk nyitva és egyértelműen. Három fotó és egy szó.

Percekig álltunk ott letaglózva, amikor végre valaki meg tudott szólalni közülünk. A hangja remegett, talán be is volt rekedve, a szemét pedig nem tudta levenni a monitorról, egyszerűen odaragadt, és csak ennyit mondott:

- Ezek szerint tényleg létezik.

Hirtelen nem is voltunk benne biztosak, hogy elhangzott most ez a mondat valóban, és bejárta itt a teret közöttünk, vagy csak képzelődünk és az elménk játszik velünk. Aztán néhány másodpercen belül realizáltuk, hogy tényleg elhangzott a mondat, és ez a maga valóságában olyan hatású volt, mintha egy lavina, egy megállíthatatlan hógörgeteg indult volna meg lassan és biztosan egy hatalmas hegy csúcsáról le a falu felé. És tudjuk, érezzük, hogy hamarosan óriásivá fog nőni ez a lavina, súlya pusztítóvá fog válni. A lavina mindenkinek a saját agyában indult be. Kívül továbbra is teljes csöndben állt lemerevedve az egész társaság, de belül, mindannyiunkban hatalmas és hosszú mondatlavinák, és félelmetes párbeszédcunamik indultak meg, egyre nagyobb sebességgel temetve maga alá a tudatunkat. *Ezek szerint tényleg létezik.* Ez volt a kezdő lökés, ami beindította a gondolatlavinát, és mindenki agyán végigszágulzott az elmúlt évek összes beszélgetése Andrással. Kristálytisztán jöttek elő a mondatok, gyorsan, pörögve, szágulva, hogy kinek mit mondott, milyen gesztussal, mit mesélt, hogyan adta elő, miket kérdeztek vissza, és mennyire hitetlenkedve fogadtuk. Aztán ahogy a lavinák szokták jó természetükhöz hűen, úgy is mondhatnám, hogy egy tisztesség lavina mindig így tesz, így a mi lavinánk is így tett, hűen önmagához, tisztességesen, tehát egyre gyorsuló és megterhelő ütemben zúdult elménk lavinája személyes városunkba, a saját egyéni agyunkba és tudatunkba, hogy összeroppantson minket teljesen, totál, és végleg. Zúdult a gondolatgörgeteg, zúdult megállíthatatlanul, maga alá gyűrve az összes útjába kerülő érzést, benyomást, és felvetődő egyéb indulatot. És ettől aztán egyre torzabbá váltak az arcok. Ráncok jöttek elő és könnycseppek, fogak tömése hullott ki, ősz hajszálok születtek meg ott a pillanat sokkjában, illően hátrazselézve, vagy csak hanyagul vállravitve, göndöröve, esetleg hátradobva, és szégyen nem szégyen, de volt olyan, aki a saját hólyagjának sem bírt parancsolni. Orrfacsaró vizeletbűz mellé egyéb hivatlan emberi gázok is útjára indultak, rötyögve, döndülve, a belek bűzlő böffentéseként áradva szét a levegőben. A lavina végleg betemetni készült a még épp elménket és a valamelyest még működő biológiai funkcióinkat. Ekkor már közelítettünk idegrendszerünk teljes megsemmisülése felé, aztán amikor már azt hittük vége, és végleg szétesett a testünk, az elménk és a tudatunk, akkor egy hang váratlanul mégis visszarántott minket a valóságba hirtelen:

- Nézzétek a fotón az arcukat!

Nem emlékszem kiben volt ennyi lélekjelenlét, hogy a teljes szétesésünk közepette visszarántson minket a valóságba, de boldog katonaként adtuk át magunkat, belsőleg

tisztelegve a parancsnak, és egyként meredtünk fegyelmezetten a fotón az arcukra. Ahogy a lavina jött, tarolt, és elpusztított mindent az elménkben, úgy álltunk át most egy másik fázisba, ugyanis innentől kezdve, mintha a sejtjeink az újjáépítési munkálatokat kezdték volna meg. Van ilyen, hogy egy háború letarol egy fővárost is akár, és aztán az emberek tégláról-téglára mégis újjépítik. Valami ilyesmi történt most itt velünk is. Sejtjeink elkezdtek újjáépíteni elménk megmaradt roncsait. Lassan-lassan bizony, de éledezni kezdtünk. Apránként pislogtunk körbe, néha idegenként tekintve egymásra.

Három fotó és egy szó. Ennyi állt csak az emailben, és néztük a képen az arcukat, aztán elkezdtünk mocorogni, mozgolódni. Egyre többen tekintettünk már kérdően egymásra, kicsit zavarodottan, majd vissza a monitorra, majd újra csak egymásra, miközben nagyokat lélegeztünk, akkorákat, mintha egy zongorát cipeltünk volna valamilyen régi építésű európai úri lakásba fel a lépcsőn. Lassan oldódott a hangulat, ahogy egymás kíváncsi szemébe tekintettünk, majd ismét vissza a monitorra, amikor egyszer csak valaki a semmiből hirtelen egy nagyot felnevetett. Jóízűt és mélyről jövőt. Hahaha. A többiek odanéztek, majd újra csak egymásra, és egy pillanat alatt átragadt mindenkire. Most már az egész társaság teliszájjal nevetett. Hahotáztunk, ahogy csak bírtunk, a srácok csapkodták egymás hátát, akik meg az asztalhoz közelebb álltak, azok az asztal lapját. A nevetés hatalmas röhögésbe torkollott, egyeseknél már köhögésbe, az az igazi jófajta, mélyről jövő dohányos turhás köhögés, amolyan fulladásos szintig, szóval röhögés, köhögés, egyeseknél nyerítés és vonyítás, térdcsapkodás, mint egy megőrült majomhorda a dzsungel mélyén, és bizony-bizony beindult a szöveg is végre:

- Hááát ez óóóriási, és eelküldte, ééés tééényleg, és hogyhogy, és de jóóó, és visszajön vajon, és nézd az arcukat, nem, a kezüket, te ilyennek képzelted, vagy nem ilyennek, ez tényleg ott van, és így, és úgy, és amúgy, és emígy, de nem is, hanem mégis, vagy talán, esetleg...

Ott álltunk teljesen kifáradva, lemerülve, átélve poklot és mennyet, bénultságot és sírva röhögős teljes örületet Ekkor tudtunk végre valamelyest higgadtan közelíteni a kérdéshez, magához az emailhez. A három fotón pedig András volt látható egy hatalmas tölgyfa alatt, ahogy egy idős úrral beszélget. Mind a három kép őket ábrázolta, csak különböző szögekből. Őket és a nagy fát. Láthatóan egy kertben ültek és kedélyesen beszélgettek. Volt olyan fotó, ahol egymásra figyeltek, talán egymás szavát hallgatták, a másik képen a fát nézték, talán valamit mutattak is egymásnak rajta, a harmadik fotón pedig a távolba tekintettek. Nem tudjuk, hogy ki készítette ezeket a képeket. A levélben lévő egy szó pedig csupán ennyi volt: Nádasszög. Most, hogy már higgadtabban tudtunk erre az egészre tekinteni, csendben elkezdtük a részleteket is jobban megfigyelni.

A fény tűnt fel sokunknak. A tölgy leveleinek a fényei. Talán délutáni órák lehettek, és a nap egész különös fényt vetett a levelekre. Legalábbis mi így láttuk a fotón. Volt olyan, amelyiken szinte csillogott. Volt olyan, ahol szerényen, tompán piheget, és olyan levél is volt, ami árnyékba került. Mintha Andrásék is a fényeket nézték volna. Egyszer

mesélte, hogy a japánoknak külön szavuk is van a fák levelei közt beszűrődő fényre: *komorebi*. Mintha ezt tanulmányozták volna. Egy hatalmas tölgy, a levelei, és a köztük beszűrődő napfény, és az alattuk ülő két ember. Festményszerű. Csend lett köztünk, és mintha mi is elkezdtük volna tanulmányozni a fényt ott a képeken. A fényt, amit átengedett a fa, és az ő levelei. Feltűnt, hogy ebben a fényben milyen sokszínűek a levelek. Mintha nem lenne két ugyanolyan szín, a természet mintha milliányi árnyalatban pompázna. Aztán elkezdtük követni a fény útját, ahogy bevilágította a fa alatt ülő két embert. És a széket, amin ültek. Egyszerű kerti szék volt, de ahogy a levelek közt beszűrődő fény ráesett, mintha egy mesét kezdett volna mondani az a szék. Évtizedek, vagy akár évszázadok meséjét. Ilyen széken ült tehát András, és a másik, az idős ember is. Az egyik fotón árnyékban volt az arcuk, a másikon viszont fény esett rájuk. András arcát már ismertük, de itt most, hogy a fényt külön megfigyeltük, mintha más vonásokat is észrevettünk volna rajta. Az idős alak vonásait is megtekintettük a fényben. Intelligens, kedves, kicsit magának való ember képe rajzolódott ki előttünk. De a szája szélén volt valami kis csibészes mosoly. Korábban talán olyan tipikusan mosolygós fiatalember lehetett. Bárhogyan esett is a fény az arcára, azt nem tudtuk eldönteni, hogy vajon falusi, vagy inkább városi arc ez. Talán nem is lényeges.

Érdekes módon roppant hosszan időztünk a fényt tanulmányozva, ám egyre jobban átment a figyelmünk az árnyéokra. A kép kevésbé látható, sötétebb felületeire, a sejtelmesen meghúzódnó árnyjátéokra. Volt köztünk olyan, aki azt mondta, hogy ez sokkal izgalmasabb. Mások szerint ijesztőbb. Volt, aki szerint unalmas. Fény és árnyék játéka a fa körül, és az ott ülő alakok körül. Belefeledkeztünk teljesen ezekbe a képekbe. Egymásnak mutogattuk az apró részleteket, és észre sem vettük, hogy mennyire hiányzik nekünk András. Ott volt a képeken, ott volt a fa alatt, ott beszélgettek, és mi ennek nagyon örültünk. Így telt tehát ez a különös délután az irodaház tetején, cégünknel a hedge fundnál, azon a napon, amikor hosszú-hosszú idő után újra hírt kaptunk erről a különös, szellemszerű fiatalemberről.

Patetikus felhang és szomorúság nélkül mondom, hogy kettős hangulatban telt az Andrással együtt töltött időm itt a cégnél. Volt amikor teljesen lenyűgözött, néha viszont fárasztott és frusztrált a jelenléte. Nem tudom viszont elfordítani a fejemet most attól a csalódottságtól, hogy nem ismertem őt meg jobban. Idáig jutottam, és ennyit tudtam csak elmesélni önöknek róla. Nagyon sajnálom.

Korábbi kötetek

Séra András korábbi kötetei elérhetőek a Széchényi Könyvtár online polcain itt:

Kumráni haibun

*A holt-tengeri tekercsek eddig
nem ismert kódolása*
(2020)

<https://mek.oszk.hu/20700/20782/>

<https://mek.oszk.hu/20700/20782/20782.pdf>

Belégzés, kilégzés

Haibun történetek a pillanat átélésnek művészetéhez
(2020)

<https://mek.oszk.hu/20300/20361/>

<https://mek.oszk.hu/20300/20361/20361.pdf>

A kolostor legjobb mondata

Cikkgyűjtemény
(2021)

<https://mek.oszk.hu/22000/22034/>

<https://mek.oszk.hu/22000/22034/22034.pdf>

Töltőtoll és Tőzsde

Filozofikus jegyzetek a gazdaság, a történelem, az irodalom, és a tőzsde találkozásáról

(2021)

<https://mek.oszk.hu/22600/22601/>

<https://mek.oszk.hu/22600/22601/22601.pdf>

Tűnődések

Filozofikus szemlélődés egy kávéscsésze mellett a könyvespolcok világából

(2022)

<https://mek.oszk.hu/22900/22908/>

<https://mek.oszk.hu/22900/22908/22908.pdf>

Séta a mandalák kertjében

Rejtélyes ábrák az önismeret ösvényén

(2022)

<https://mek.oszk.hu/23200/23242/>

<https://mek.oszk.hu/23200/23242/23242.pdf>

